

การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง
“การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2” เห็นสมควร
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระ “การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2” ฉบับนี้ บรรลุผลสำเร็จด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความกรุณาช่วยเหลือจาก
บุคคลที่มีพระคุณ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า
อิสระ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญอันได้แก่ นางสาวเดือน แก้วแท้ ,ดร.เบญจนารถ อมรประสิทธิ์
และนางสาวบุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษา ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร คณะครูและนักเรียนโรงเรียน
อนุบาลกำแพงเพชร ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง
ในการทดลองและใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งให้คำแนะนำ

ขอขอบคุณ ครอบครัว บิดามารดา เพื่อนนิสิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่คอย
ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นกำลังใจอันสำคัญในการศึกษามาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบ และ
อุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้ศึกษาค้นคว้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ จะเป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

ศุภิสรา วัฒนศิริ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนทรีย์สำหรับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ศุภิสรา วัฒนศิริ
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม.สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร,2562
คำสำคัญ	ชุดกิจกรรม สุนทรีย์ นิทาน

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย หลัก 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้ 2.1) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์ 2.2) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์กับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มทดลองจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรม กลุ่มทดลองจำนวน 9 คนและจำนวน 30 คน หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์เด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์เด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุด พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์เด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย

ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.23/87.15 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สรุปผลดังนี้คือ พัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.72)

Title The Development of a storybook activity package to enhance habits for Kindergarten 2 students

Author Suphisara Wattanasiri

Advisor Assistant Professor Aumporn Lincharoen, PH.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Research and Evaluation, Naresuan University, 2019

KEYWORDS: A storybook activity package, Enhance habits, Kindergarten

ABSTRACT

The purpose of this self - study was to 1) To create and find the effectiveness of storybook activity package to enhance habits for kindergarten 2 students according to the standard criteria 80/80. 2) In order to try and study the results use of the storybook activity package to enhance habits for kindergarten students in year 2 by comparing the habits of students as follows: 2.1) To compare the habits of Kindergarten in year 2 students between before and after with a storybook activity package to enhance the habit 2.2) To compare the habits of kindergarten in year 2 students after studying with a storybook activities package to improve the enhance habits with criteria 80%

3) To study the students satisfaction with the use of a storybook activity package to enhance habits for kindergarten in year 2 students. The samples were Kindergarten 2 students with 30 students at Anuban Kamphaeng Phet School in the second semester of the 2019 academic year by Purposive Sampling. Tools were 1) the storybook activity package to enhance habits 2) enhance habits test and 3) the questionnaire satisfaction of students. The statistics used for analyzing the data were Mean, Standard Deviation and t-test Dependent.

The results of this study were as follow:

1) The storybook activity package to enhance habits for Kindergarten 2 students was at suitable in high level and there was an efficiency by 82.23/87.15 which was higher than assigned criterion at 80/80.

2) The Learning development before and after learning about “Enhance habits” was higher than before learning significantly at the .01 level and they have high level of posttest score by 80 percent of criterion at .01.

3) Satisfaction of students toward learning with The storybook activity package to enhance habits for Kindergarten 2 students were at high level. ($\bar{x}$ =3.98,S.D.=0.72)

KEYWORDS: A storybook activity package, Enhance habits,Kindergarten

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2560.....	11
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	33
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อนวัตกรรม.....	43
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	66
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	66
แหล่งข้อมูล.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้..... แหล่งข้อมูล..... แบบแผนการทดลอง..... เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... วิธีการสร้างแบบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้..... การรวบรวมข้อมูล..... การวิเคราะห์ข้อมูล..... สถิติที่ใช้.....	71 71 71 72 72 73 73 74
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้..... แหล่งข้อมูล..... เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ..... การเก็บรวบรวมข้อมูล..... การวิเคราะห์ข้อมูล..... สถิติที่ใช้.....	75 75 75 76 76 76 77
4 ผลการวิจัย..... ตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้..... ตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย..... ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม.....	78 78 84 86

4	ผลการวิจัย.....	78
	ตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	78
	ตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนทรีย์.....	84
	ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	บทสรุป.....	87
	สรุปผลการวิจัย.....	87
	อภิปรายผลการวิจัย.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	92
	บรรณานุกรม.....	93
	ภาคผนวก.....	95
	ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	143

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	มาตรฐานที่ 1 ร่างการเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี.....	13
2	มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสาทสัมผัสกัน.....	14
3	มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข.....	15
4	มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว.....	15
5	มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม.....	16
6	มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง.....	17
7	มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย.....	18
8	มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข...	19
9	มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย.....	20
10	มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้.....	21
11	มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์.....	22
12	มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหา ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย.....	22
13	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย.....	23
14	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ.....	24
15	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	25
16	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา.....	26
17	วัยกับพฤติกรรมกรอาบน้ำของเด็ก.....	47
18	การขึ้นของฟันน้ำนม.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 พฤติกรรมการแต่งกายของเด็ก.....	51
20 ขั้นตอนสู่ความพร้อมในการฝึกขับถ่ายของเด็ก.....	56
21 แสดงเวลาดำเนินการทดลองโดยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	72
22 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง สุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 1).....	79
23 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง สุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 2).....	80
24 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง สุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 3).....	81
25 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหาด้านภาษาเวลาในการใช้ ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 3 คน.....	82
26 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็กของชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมนิทาน เพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยตามเกณฑ์ 80/80.....	83
27 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพกลุ่มภาคสนามของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อ เสริมสร้างสุขนิสัยตามเกณฑ์ 80/80.....	84
28 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง สุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	85
29 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างหลังเรียนและกับเกณฑ์ร้อยละ 80.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
30 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อ เสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2	86
31 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การล้างมือ (ชุดที่1) ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านจำแนกตามรายชื่อ.....	101
32 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การทานอาหารที่มี ประโยชน์ (ชุดที่2)ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านจำแนกตามรายชื่อ.....	102
33 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การแปรงฟัน (ชุดที่3)ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านจำแนกตามรายชื่อ.....	103
34 แสดงผลคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน(นักเรียน 9 คน).....	104
35 แสดงผลคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน(นักเรียน 30 คน).....	105
36 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุด กิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย.....	106
37 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย กับเกณฑ์ร้อยละ 80.....	107
38 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทาน เพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยจำแนกตามรายชื่อ.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็นและสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องต่อเนื่อง และเต็มศักยภาพแห่งตน ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 เกี่ยวกับสาระในกระบวนการเรียนรู้ที่ครูและสถานศึกษาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ โดยปรับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อประเทศมาก ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 18 ที่ระบุให้มีการศึกษาปฐมวัยและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 12) นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาโลกได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี 2542 พร้อมทั้งประกาศว่า “การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ” นักปรัชญา จอห์น ดิวอี้ มีชีวิตระหว่างปี ค.ศ. 1859 – 1952 เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันที่ต่อต้านการเรียนการสอนแบบเก่าที่เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำและอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดของครู จอห์น ดิวอี้ เป็นผู้นำของแนวคิดการศึกษาแบบก้าวหน้า ดิวอี้ มีความเชื่อว่า “เด็กนักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงการศึกษาควรมีความสัมพันธ์กับชีวิตปัจจุบันของเด็ก ดิวอี้ เน้นความสำคัญของความรับผิดชอบของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยการสอนฝึกเด็กเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของเด็ก หลักสูตรควรมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้และสัมพันธ์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็ก บทบาทของครูคือเป็นผู้จัดเตรียมประสบการณ์ สภาพแวดล้อมให้กับเด็กเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ด้วยตัวเอง เด็กควรมีเสรีภาพในด้านการคิด การแสดงออก โดยครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริมและวางแนวทางที่เหมาะสมแก่เด็กอย่างต่อเนื่องกันไป (นภเนตร ธรรมบวร, 2549, หน้า 10-11)

จากการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่

ด้วยความรัก ความเชื่ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็ก พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ อาจใช้เรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำเสนอที่ควรรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก (กรมวิชาการ, 2560, หน้า 4) สุขนิสัยคือสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับกันตามปกติ เพื่อก่อให้เกิดความสุขสบายต่อร่างกายและปราศจากโรคภัย เช่น สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดของร่างกาย สุขนิสัยในการเลือกรับประทานอาหารที่ดี เป็นต้น บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมแห่งแรกที่เด็กจะได้รับการปลูกฝังสุขนิสัย ซึ่งอาจเริ่มต้นได้ในวัยทารกจนถึงวัยก่อนเรียน เมื่อเข้าสู่วัยเรียนครูจะเป็นอีกผู้หนึ่งที่สามารถช่วยเหลือพัฒนาการฝึกสุขนิสัยของเด็กให้ดีขึ้นการฝึกให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี เป็นการฝึกให้เด็กสามารถปฏิบัติสิ่งที่ตนกิจวัตรประจำวันของตนได้หรือสามารถทำสิ่งต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดีด้วยตนเอง ได้ตามวัยอันเหมาะสม เช่นการอาบน้ำ การแต่งตัว และถอดเสื้อผ้าเองได้ ตักอาหารรับประทานเองการรู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์รับประทาน เป็นต้น พ่อแม่ควรเริ่มต้นฝึกสุขนิสัยเหล่านี้เมื่อเด็กรู้ความ อายุราว 2 – 4 ขวบ จะให้ผลดีที่สุด การแนะนำและทำตนให้เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี มีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้เด็กจะกระทำไม่ได้ในครั้งแรก ก็ไม่ว่ากล่าวติเตียน ให้เด็กเสียกำลังใจ เด็กวัยก่อนเรียนควรมุ่งฝึกให้เด็กรู้จักวิธีทำ ควรฝึกเด็กทีละขั้นตอนให้เข้าใจเสียก่อน ส่วนวิธีการที่จะทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเด็กจะทำได้ดีเมื่อมีความพร้อมอายุประมาณ 5 – 12 ปี พ่อแม่ไม่ควรห้ามและขัดขวางเมื่อลูกต้องการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ในบางครอบครัวพ่อแม่ก็แย่งกัน ทำให้เด็กเสียก่อน เพื่อตัดความรำคาญ กลัวว่าจะเสียเวลามากซึ่งเป็นสิ่ง

ที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสกัดกั้นการเรียนรู้ของเด็ก สิ่งที่คุณแม่ควรทำคือการให้แรงเสริม และให้ความช่วยเหลือแนะนำ กล่าวชมเด็กเมื่อเด็กทำสิ่งนั้นสำเร็จได้ด้วยตนเอง

(สุพัตรา สุภาพ, 2556, หน้า 39)

เนื่องจากผู้วิจัยได้รับหน้าที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล 2/3 ที่โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 นั้นผู้วิจัยได้พบปัญหาทางสุขนิสัยของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 ว่าเมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วมักจะไมยอมล้างมือ เมื่อถึงเวลาทานรับประทานอาหารมักจะไม่รับประทานผัก ผลไม้ และยังพบอีกว่าหลังจากรับประทานอาหารเสร็จเด็กมักจะรีบร้อนแปรงฟัน ทำให้แปรงฟันไม่สะอาด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขนิสัยที่ดีแก่เด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทาน เพราะนิทานเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตเด็ก ช่วยให้เด็กมีความสุขให้แง่คิดและคติสอนใจการจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยใช้นิทานเป็นสิ่งจำ เป็นเพราะการเล่านิทาน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้ นิทานเป็นกระบวนการหนึ่งที่กำหนดบทบาท ในด้านสุขภาพให้เกิดแก่เด็ก เพราะเมื่อเด็ก ได้อ่านหรือ ฟังนิทานแล้วจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการที่จะรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตน เพื่อเป็นการปลูกฝังการมีสุขนิสัยที่ดีของเด็กปฐมวัย การที่มีสุขนิสัยและสุขภาพอนามัยที่ดีนั้นถือเป็นรากฐานชีวิตที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยอย่างมาก ทั้งในด้านการศึกษา ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งการเสริมสร้างสุขนิสัยที่ดีนั้นสามารถนำไปใช้และสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบสุขนิสัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสุนิษย์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์กับเกณฑ์ร้อยละ 80

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี
3. ได้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย เป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1.1 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนิษย์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 คน ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน จำนวน 9 คน

1.4 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มภาคสนาม (1:10) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ให้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 10 คน จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุดคือ

- 1) การล้างมือ
- 2) การทานอาหารที่มีประโยชน์
- 3) การแปรงฟัน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.ขอบเขตแหล่งข้อมูล

ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเปรียบเทียบสุขนิสัยของนักเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยและเปรียบเทียบสุขนิสัยของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย กับเกณฑ์ร้อยละ 80

3.ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สุขนิสัย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

1. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในกลุ่มเดียวกับนักเรียนในกลุ่มทดลอง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมนิทาน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนนิทานที่ผู้จัดทำสร้างขึ้น ใช้สำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยการบูรณาการกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีสุขนิสัยของนักเรียนให้บรรลุจุดประสงค์ ในเนื้อหาเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำชุดกิจกรรมจำนวน 3 ชุด ได้แก่

1 การล้างมือ

2 การทานอาหารที่มีประโยชน์

3 การแปร่งพัน

โครงสร้างของชุดกิจกรรมแต่ละชุด

1 กล้อง/ซองสำหรับบรรจุชุดกิจกรรม

2 คู่มือครู มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์

2.2 ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม

2.3 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

2.4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

2.5 บทบาทนักเรียน

2.6 แผนการจัดประสบการณ์

2.7 การประเมินผล

2. พัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง ระดับของผลการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญาของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่วัดด้วยแบบทดสอบวัด พัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุนทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่สร้างขึ้นเพื่อวัด พัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ซึ่งเป็นข้อสอบประเภทจับคู่รูปภาพ เปรียบเทียบความ แตกต่างของรูปภาพ และมิติสัมพันธ์ของรูปภาพ รวมจำนวน 20 ข้อ ซึ่งจัดเป็นแบบทดสอบก่อนและหลัง เรียน

3. ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุนทรีย์ สำหรับ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ หลังเรียนแต่ละชุดการสอน คิดเป็นร้อยละ 80 สะท้อนประสิทธิภาพด้านกระบวนการ

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ วัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุนทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 80 สะท้อนประสิทธิภาพ ด้านผลผลิต

4. ความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรม หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม นิทานเสริมสร้างสุนทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับ ตามแนววิธีลิเคิร์ต

สมมติฐานด้านการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีสุขนิสัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีสุขนิสัยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาชุดการสอนแบ่งเป็นหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

- 1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
- 1.2 หลักการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
- 1.3 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 1.4 สภาพที่พึงประสงค์
- 1.5 สาระการเรียนรู้
- 1.6 การจัดประสบการณ์
- 1.7 การประเมินพัฒนาการ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.4 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.6 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขนิสัย

- 3.1 ความหมายของสุขนิสัย
- 3.2 ความสำคัญของการฝึกสุขนิสัย
- 3.3 สุขนิสัยที่ควรฝึก

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการเล่านิทาน

- 4.1 ความหมาย
- 4.2 หลักการเล่านิทาน
- 4.3 การเตรียมตัวเล่านิทาน
- 4.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมาย

5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5.3 การวัดความพึงพอใจ

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

1.2 หลักการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.3 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
และประสานสัมพันธ์กัน

2.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3.พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ
สังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหา
ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

1.4 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บน
พื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการ
กำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของ
มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

ตาราง 1 มาตรฐานที่ 1 ร่างการเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
1.1 น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์	1.1.1 น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	1.1.1 น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	1.1.1 น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	1.2.1 ยอมรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำที่สะอาด เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.1 รับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำสะอาดด้วย ตนเอง	1.2.1 รับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ได้ หลายชนิดและดื่มน้ำ สะอาดได้ด้วยตนเอง
	1.2.2 ล้างมือก่อน รับประทานอาหาร และหลังจากใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วมเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	1.2.2 ล้างมือ ก่อน รับประทาน อาหารและหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วย ตนเอง	1.2.2 ล้างมือ ก่อนรับประทาน อาหารและหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วย ตนเอง
	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา
	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา
1.3 รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.3.1 เล่นและทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยด้วยตนเอง	1.3.1 เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างปลอดภัย

ตาราง 2 มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	2.1.1 เดินตามแนวที่กำหนดได้	2.1.1 เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	2.1.2 กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้	2.1.2 กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	2.1.3 วิ่งแล้วหยุดได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	2.1.4 รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	2.1.4 รับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองข้าง	2.1.4 รับลูกบอลที่กระต๊อบขึ้นจากพื้นได้
2.2 ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	2.2.2 เขียนรูปวงกลมตามแบบได้	2.2.2 เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 ซม. ได้

ตาราง 3 มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออก 3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์ 3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

ตาราง 4 มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี
	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

ตาราง 5 มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นด้วย ตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง
5.3 มีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่นอย่างสอดคล้อง กับสถานการณ์
5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ ด้วยตนเอง

ตาราง 6 มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
6.1 ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมีผู้ ช่วยเหลือ	6.1.1 แต่งตัวด้วย ตนเอง	6.1.1 แต่งตัวด้วย ตนเองได้อย่าง คล่องแคล่ว
	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี
	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วม โดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง	6.1.3 ใช้และทำความ สะอาดหลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ด้วยตนเอง
6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.1 เก็บของเล่นของ ใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของ ใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อย ด้วยตนเอง
	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง	6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง
6.3 ประหยัดและ พอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดและ พอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียง ด้วยตนเอง

ตาราง 7 มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
7.1ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	7.1.1มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	7.1.1ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วย ตนเอง
	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2ทิ้งขยะได้ถูกที่
7.2มีมารยาทตาม วัฒนธรรมไทยและรัก ความเป็นไทย	7.2.1ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	7.2.1ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้ด้วย ตนเอง	7.2.1ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้ตาม กาลเทศะ
	7.2.2กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	7.2.2กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง	7.2.2กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง
	7.2.3หยุดยืนเมื่อได้ ยินเพลงชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระ บารมี	7.2.3ยืนตรงเมื่อได้ยิน เพลงชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระ บารมี	7.2.3ยืนตรงและร่วม ร้องเพลงชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระ บารมี

ตาราง 8 มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี
ของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน 8.2.2 ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคย เมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม 8.2.2 ยืมทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย 8.2.2 ยืมทักทายและพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	8.3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	8.3.3 ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหามือมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

ตาราง 9 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.1 สนทนาได้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดได้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาได้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาได้ตอบอย่าง ต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วย ประโยคสั้นๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และ พูดข้อความด้วยภาษา ของตน	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อม ทั้งชี้หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด	9.2.1 อ่านภาพสัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามอง จุดเริ่มต้นและจุดจบ ของข้อความ
	9.2.2 เขียนขีดเขียน อย่างมีทิศทาง	9.2.2 เขียนคล้าย ตัวอักษร	9.2.2 เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

ตาราง 10 มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ และ ส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	10.1.2 จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	10.1.3 คัดแยก สิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดา หรือ คาดคะเน สิ่งที่จะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	10.3.2 แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหา และ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

ตาราง 11 มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
11.1 ทำงานศิลปะ ความจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึก ของตนเองโดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิมหรือ มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมี การดัดแปลงแปลกใหม่จาก เดิม และมีรายละเอียด เพิ่มขึ้น
11.2 แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึก ของตนเองอย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึก ของตนเองอย่างหลากหลาย และแปลกใหม่

ตาราง 12 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้
เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้	12.1.1 สนใจฟังหรืออ่าน หนังสือด้วยตนเอง	12.1.1 สนใจซักถาม เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ ตัวหนังสือที่พบเห็น	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเองเป็น ประจำอย่างต่อเนื่อง
	12.1.2 กระตือรือร้นใน การเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้น ใน การเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นใน การร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้น จนจบ
12.2 มีความสามารถ ในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่างๆ ตาม วิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่างๆ ตาม วิธีการของตนเอง	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้ วิธีการที่หลากหลายด้วย ตนเอง
	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ใคร” “อะไร” ในการ ค้นหา	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ใน การค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ใน การค้นหาคำตอบ

1.5 สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1.5.1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.5.1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุชนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ตาราง 13 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น (4) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วย เศษวัสดุ (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
1.1.3 การรักษาสุขภาพอนามัย ส่วนตน	(1) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุชนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
1.1.4 การรักษาความปลอดภัย	(1) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (2) การฟังนิทานเรื่องราวเกี่ยวกับการป้องกันรักษาความปลอดภัย (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (4) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับ ร่างกายตนเอง	(1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (2) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

1.5.1.2 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ครอบคลุมถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สนุกสนาน ทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ตาราง 14 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

ด้านอารมณ์	ประสพการณ์สำคัญ
1.2.1 สนุกสนาน ดนตรี	(1) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (2) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การเล่นเกมบทบาทสมมติ (5) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
1.2.2 การเล่นเกม	(1) การเล่นเกมอิสระ (2) การเล่นเกมบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นเกมตามมุมประสบการณ์ (4) การเล่นเกมในห้องเรียน
1.2.3 คุณธรรม จริยธรรม	(1) การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ (2) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (3) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
1.2.4 การแสดงออกทางอารมณ์	(1) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (2) การเล่นเกมบทบาทสมมติ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การร้องเพลง (5) การทำงานศิลปะ
1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะตน และเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง
1.2.6 การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(1) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้า หรือเสียใจ และการช่วยเหลืออุปถัมภ์เมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

1.5.1.3 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ตาราง 15 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

ด้านสังคม	ประสพการณ์สำคัญ
1.3.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(1) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (2) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน (2) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (3) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (4) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (5) การเลี้ยงสัตว์ (6) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
1.3.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	(1) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (2) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (3) การประกอบอาหารไทย (4) การศึกษานอกสถานที่ (5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม	(1) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (4) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (5) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	(1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
1.3.6 การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	(1) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
1.3.7 การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	(1) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.5.1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ตาราง 16 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
1.4.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	(1) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (2) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (3) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ (4) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (6) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (7) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ (8) การรจจำหะที่เหมะสมในการพูด (9) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (10) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ (11) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (12) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ (14) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง (15) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (16) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ (17) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง (18) การเล่นเกมภาษา (19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (20) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (21) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย (22) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

ตาราง 16 (ต่อ)

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา	(1) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม (2) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (3) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ (4) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย (5) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง (6) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน (7) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป (8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (9) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ (10) การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ (11) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ (12) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน (13) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะ ความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (14) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (15) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (16) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (17) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (18) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
1.4.3 จินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	(1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน (2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ (3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย
1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้และการแสวงหาความรู้	(1) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (3) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (4) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

1.5.2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารที่ควรรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

2.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ

การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

1.6 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 ปี - 6 ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไรเมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3-4 ปี มีความสนใจประมาณ 8-12 นาที

วัย 4-5 ปี มีความสนใจประมาณ 12-15 นาที

วัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15-20 นาที

2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม การศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบความพลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทาน

อาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

1.7 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน

3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก
สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

เสาวนีย์ สิกขบัณฑิต (2528, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า หมายถึง หน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปในตัวเอง มุ่งให้นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งในชุดการเรียนการสอนหนึ่ง ๆ จะมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง นักเรียนไม่จำเป็นต้องไปศึกษาค้นคว้าจากที่อื่น อีกในชุดการเรียนแต่ละชุดจะมีคำแนะนำ จุดมุ่งหมาย การทดสอบก่อนการเรียน และการทดสอบหลังการเรียน

สัจด์ อุทรนันท์ (2532, หน้า 167-168) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เป็นการเตรียมการสอนแต่ละเรื่องโดยละเอียด ซึ่งผู้สอนจะนำเอาเนื้อหาสาระในแต่ละเรื่องที่ได้จัดสรรเวลาไว้ในแผนการสอนระยะยาวมาทำการออกแบบวิธีการสอนว่าจะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร จะใช้สื่อการเรียนการสอนอะไร จะทำการวัดผลการเรียนการสอนอย่างไร และจะทำการช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดอย่างไร

นิคม ทาแดง และคนอื่น ๆ (2543, หน้า 113) ได้กล่าวสรุปว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าเป็นชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ในรูปของสื่อต่าง ๆ ในสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่จัดไว้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และใคร่ครวญตามที่ละน้อยตามลำดับขั้น ได้ร่วมกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง ได้รับคำติชมทันที และได้รับประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จและเกิดความภาคภูมิใจ

จากการศึกษาความหมายของชุดกิจกรรม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อประสมที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ เพื่อช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้

สะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน เพราะประกอบไปด้วย จุดประสงค์ ความรู้พื้นฐาน กิจกรรม ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล

2.2. ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สุภาพ รมณีย์พิกุล (2550, หน้า 7-8) ได้แบ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภท ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการบรรยายของครู เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้นมาเพื่อใช้สอนหรือเสนอประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้นักเรียน อาจเรียกว่าชุดการสอน (Teaching packing) ประกอบด้วย

1.1) คู่มือครู ในคู่มือครูจะเสนอแนะแนวทางในการสอนให้แก่ครูเป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1.1.1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 1.1.2) รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
- 1.1.3) วิธีดำเนินการสอนเพื่อบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้าย
- 1.1.4) รายการสื่อการสอนที่ใช้
- 1.1.5) คำแนะนำการใช้สื่อการสอน
- 1.1.6) หนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้า

1.2) สื่อการสอนที่ใช้ประกอบการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะต้องให้เหมาะสมกับกิจกรรมในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้บังเกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว

- 1.2.1) แบบฝึกหัด
- 1.2.2) แบบทดสอบ มีทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการเรียน จะเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจมีหลาย ๆ ชุดก็ได้ แต่ละชุดจะจัดเป็นศูนย์กิจกรรมจะมีสื่อหรือบทเรียนครบชุดไว้ให้ตามจำนวนนักเรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้ในแต่ละศูนย์กิจกรรมจัดไว้ในรูปของสื่อผสม อาจใช้สื่อสำหรับรายบุคคลหรือสื่อสำหรับกลุ่มทุกคนใช้ร่วมกันก็ได้ นักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทนี้ ต้องการความช่วยเหลือจากครูไม่มากนัก จะต้องการความช่วยเหลือจากครูในระยะเริ่มเรียนเท่านั้น เมื่อเคยชินแล้วนักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ครูคอยเป็นผู้ดูแลในระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม บางทีเรียกว่า ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning center)

3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนตามลำพังด้วยตนเองได้ อาจจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) หรือบทเรียนสำเร็จรูปเฉพาะเรื่องก็ได้

นอกจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว ยังมีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ อีก ซึ่งแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนซ่อมเสริม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เป็นต้น

2.3. องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ทิศนา แชมมณี (2543, หน้า 10-12) กล่าวถึงองค์ประกอบชุดกิจกรรมว่า มีความสำคัญต่อการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีระบบและสมบูรณ์ในตัวเอง และควรประกอบด้วย

- 1) ชื่อกิจกรรม ประกอบด้วยหมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรม และเนื้อหาของกิจกรรม
- 2) คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรม และลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น
- 3) จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมนั้น
- 4) ความคิดรวบยอด เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาหรือมโนทัศน์ของกิจกรรมนั้น ส่วนนี้ควรได้รับการย้ำและเน้นเป็นพิเศษ
- 5) สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง
- 6) เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุโดยประมาณว่า กิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเพียงใด
- 7) ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุในกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับหลักวิชาการแล้ว ยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 7.1) ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียน
 - 7.2) ขั้นกิจกรรม เป็นส่วนที่ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์นำไปสู่การเรียนรู้ตามเป้าหมาย
 - 7.3) ขั้นอภิปราย เป็นส่วนที่นักเรียนจะได้มีโอกาสนำเสนอประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นกิจกรรมมาวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางออกไปอีก

7.4) ขั้นสรุป เป็นส่วนที่ครูและนักเรียนประมวลข้อความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรม และ
ขั้นอภิปราย นำมาสรุปหาสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้ต่อไป

7.5) ขั้นฝึกปฏิบัติ เป็นส่วนที่ช่วยให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนใน
ขั้นกิจกรรมไปฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

7.6) ขั้นประเมินผล เป็นส่วนที่ได้วัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังจาก
การฝึกปฏิบัติครบถ้วนทุกขั้นตอนแล้ว โดยได้ทำแบบฝึกกิจกรรมทบทวนท้ายชุดกิจกรรม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537, หน้า 762) กล่าวว่า องค์ประกอบในการ
สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก
เพราะจะเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีระบบและสมบูรณ์ใน
ตัวเอง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อหน่วยการสอน 1 หน่วย แต่ละชุดจะประกอบด้วย
องค์ประกอบต่อไปนี้

1) คู่มือครู อาจจัดทำเป็นเล่มหรือเป็นแผ่น โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1.1) คำชี้แจง

1.2) สิ่งที่คุณสอนต้องเตรียม

1.3) บทบาทของนักเรียน

1.4) การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง

1.5) แผนการสอน

1.6) เนื้อหาสาระประจำศูนย์ต่าง ๆ

1.7) การประเมินผล (แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน)

2) แบบฝึก (workbook) เป็นคู่มือของนักเรียนที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
บันทึกคำอธิบายของคุณสอน และใบงานหรือแบบฝึกหัดตามที่กำหนดไว้ในบัตรกิจกรรม ใบงานหรือ
แบบฝึกหัดอาจแยกเป็นชุด ชุดละ 1-3 หน้าหรือนำมารวมเป็นเล่มก็ได้

3) สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรม ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตร
คำถามหรือบัตรนำอภิปราย และบัตรเฉลย รวมทั้งภาพชุด แบบเรียนหรือสื่ออื่นๆ หลายชนิด
ประกอบกัน เช่น บทความ จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือกระเป๋ โดยให้จำนวนบัตรต่าง ๆ ที่
เท่ากับสมาชิกกลุ่มนักเรียน ส่วนสื่อการเรียนต่าง ๆ ควรมีจำนวนเพียงพอให้ใช้ร่วมกันโดยไม่
จำเป็นต้องครบคน

4) แบบทดสอบ สำหรับการประเมิน เป็นแบบอิงเกณฑ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

การเรียนรู้ 5-10 ข้อ ซึ่งผู้สอนจะให้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยมีกระดาษคำตอบเตรียมไว้ต่างหาก

ผู้รายงานได้จัดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

- 1) ส่วนนำได้แก่ คำนำ สารบัญ คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2) ส่วนที่ 1 คู่มือครู ประกอบด้วย คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน แผนผังการจัดชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังการเรียนรู้ แบบประเมินการทักษะการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง แบบประเมินการเขียนรายงานผลการทดลอง และแบบประเมินอื่น ๆ
 - 3) ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน คำชี้แจงสำหรับนักเรียน ใบมอบหมายงาน แบบทดสอบก่อนเรียน กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน กระดาษเฉลยคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ใบเฉลยกิจกรรมกระดาษเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบบันทึกผลการประเมินประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4) ส่วนท้าย ได้แก่ ภาคผนวก และบรรณานุกรม
- จากการศึกษาความหมาย ประเภท และองค์ประกอบของชุดกิจกรรมผู้วิจัยได้จัดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดังนี้
- ส่วนนำ ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- ส่วนที่ 1 คู่มือครู คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน แผนผังการจัดชั้นเรียน แผนการจัดการเรียนรู้บันทึกหลังการเรียนรู้ แบบประเมินการทักษะการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
- ส่วนที่ 2 ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน คำชี้แจงสำหรับนักเรียน ใบมอบหมายงาน แบบทดสอบก่อนเรียน กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ใบกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียนกระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน กระดาษเฉลยคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ใบเฉลยกิจกรรมกระดาษเฉลยคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบบันทึกผลการประเมินประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- ส่วนที่ 3 ภาคผนวก บรรณานุกรม

2.4. ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, หน้า 67-68) แบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นกลุ่มสาระ หรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นสมควร

ขั้นที่ 2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น หน่วยการสอน เพื่อให้ผู้สอน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้ ภายใน 1 สัปดาห์ หรือให้เสร็จสมบูรณ์ได้ภายในการสอน 1 ครั้ง อาจเป็น 1-2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ ประสบการณ์แก่นักเรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย

ขั้นที่ 4 กำหนดมโนคติและหลักการ ในการกำหนดมโนคติ และหลักการนี้ จะต้อง สอดคล้องกับหน่วยการสอนและหัวเรื่อง โดยสรุปรวม แนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อ เป็นแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาที่จะสอนให้สอดคล้องกัน

ขั้นที่ 5 กำหนดจุดประสงค์ในการผลิตชุดการเรียนรู้นั้น ควรกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับหัวเรื่องโดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมทุก ครั้ง

ขั้นที่ 6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจะพิจารณา ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพราะกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องประกอบ กิจกรรมนั้น จะต้องสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ อันเป็น แนวทางในการเลือก ผลิต และใช้สื่อการสอน กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ เช่น ตอบคำถาม ปฏิบัติกิจกรรมตามคำสั่ง เล่นเกม ฯลฯ

ขั้นที่ 7 กำหนดแบบประเมินผล ควรจะต้องประเมินผลให้ตรงตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยใช้แบบทดสอบ และใช้วิธีการพิจารณาแบบอิงเกณฑ์ เพื่อผู้สอนจะได้ ทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นักเรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ขั้นที่ 8 เลือกและผลิตสื่อการสอน ในการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการต่าง ๆ ที่ครูใช้ จัดว่าเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อแต่ละหัวเรื่องแล้ว ควรจัดสื่อ เหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่และจัดไว้ในช่องหรือกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 9 หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อประกันว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การ

เรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์จะต้องคำนึงถึง “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1/E_2 การทดสอบประสิทธิภาพ ต้องดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ แบบเดี่ยว (1:1) แบบกลุ่ม (1:10) และภาคสนาม (1:100)

ขั้นที่ 10 การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีขั้นตอนการใช้ดังนี้

- 1) ขั้นทำแบบทดสอบก่อนเรียน ควรจะมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะเรียนก่อน
- 2) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ในขั้นนี้ผู้สอนควรนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวนักเรียนก่อนเรียน อีกทั้งเป็นการแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในกรณีที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนโดยวิธีนี้ จะได้ทราบขั้นตอนการเรียน การปฏิบัติตนในกระบวนการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้อย่างถูกต้องขั้นตอนจะลดปัญหาในการเรียน ในกรณีที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่ม ควรแบ่งกลุ่มนักเรียนและอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ในการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง เพราะจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (Active Learning) ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างที่คงทน แต่คำสั่งที่ให้นักเรียนปฏิบัติตามนั้นควรมีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย โดยเฉพาะชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบรายบุคคล และแบบกิจกรรมกลุ่ม ภาษาที่ใช้ในการอธิบายควรเข้าใจง่ายและชัดเจน ผู้สอนควรช่วยเหลือให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา
- 4) ขั้นสรุปผลการสอนและทดสอบหลังเรียน เมื่อนักเรียนได้ประกอบกิจกรรมที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้สอนควรสรุปมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนแล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
- 5) ขั้นทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อให้ทราบว่าหลังจากที่นักเรียนเรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ในเรื่องหรือไม่ ถ้ายังไม่เข้าใจ ผู้สอนควรอธิบาย หรือให้ประกอบกิจกรรมอื่นที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังทำให้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมผู้วิจัยสามารถสรุปได้คือ เริ่มจากการกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาประสบการณ์ กำหนดหน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่อง กำหนดมโนคติและกำหนด

จุดประสงค์ในการผลิตชุดการเรียนรู้ นั้น จากนั้นก็กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดแบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน สุดท้ายคือหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5. ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 121) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จัดเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นการนำสื่อต่าง ๆ มาประกอบกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ซึ่งประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนการสอนมีหลายประการ คือ

- 1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนมีคุณลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้
- 2) ได้รับความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง
- 3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความพึงพอใจ ผูกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 4) เป็นการสร้างความพร้อม และความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาให้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบใช้ได้ทันที
- 5) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะสื่อประสมที่ได้จัดไว้ในระบบเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา
- 6) แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษารายบุคคลตามความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่นักเรียนซึ่งแตกต่างกัน
- 7) ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเรียนได้โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ทั้งสามารถเรียนด้วยตนเอง ครูคนหนึ่งจึงสามารถสอนนักเรียนได้จำนวนมากขึ้น
- 8) ช่วยนักเรียนให้รู้จักจุดมุ่งหมายของการเรียนอย่างชัดเจน ตลอดจนรู้วิธีการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการเพิ่มพูนการสนใจในการเรียนได้เรียนรู้ด้วยการกระทำ
- 9) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะกำหนดบทบาทของครูและนักเรียนได้แต่ชัดเจนว่าตอนใดใครจะทำอะไร อย่างไร ลดบทบาทของการกระทำของครูฝ่ายเดียว นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำมากขึ้น

10) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดจากการนำวิธีระบบเข้าใช้ ย่อมจะมีประสิทธิภาพ เพราะได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพมาแล้ว โดยผู้มีความชำนาญ ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการ เพื่อสร้างเป็นแม่บท และสามารถจะขยายออกไปได้

- 11) เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน
- 12) เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวัสดุการเรียนและกิจกรรมที่เขาชอบ
- 13) มีการวัดผลตัวเองบ่อยๆ ทำให้นักเรียนรู้การกระทำของตนเองและสร้างแรงจูง

จากการศึกษาประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้วิจัย สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งชุดกิจกรรมยังสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา ทั้งช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูในการถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการสร้างความพร้อม และความมั่นใจแก่ผู้สอน เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน

2.6. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.6.1 เกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพ

สุภาพ รมณียพิบูล (2550, หน้า 10-11) กล่าวถึงเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพว่า เป็นการเปรียบเทียบคะแนนจากการประกอบกิจกรรม (E_1) กับคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (E_2) ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เช่น ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ $E_1/E_2 = 80/80$ หมายถึง ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ตอบคำถามในแบบฝึกหัดได้คะแนนเฉลี่ยแล้วต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 เช่นเดียวกัน จึงถือว่าถึงเกณฑ์ การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ E_1/E_2 ใช้หลักดังนี้

- 1) 90/90 หรือ 85/85 สำหรับเนื้อหาวิชาที่เป็นความจำ (พุทธิพิสัย)
- 2) 80/80 หรือ 75/75 สำหรับเนื้อหาวิชาทักษะ (จิตพิสัยและทักษะพิสัย)

2.6.2 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สุภาพ รมณียพิบูล (2550, หน้า 11) กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์ โดยกำหนดค่าเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย มีค่าเป็น E_1/E_2

E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยกิจกรรมใน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนการทดสอบหลังเรียน
วิธีคำนวณประสิทธิภาพ ใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

สูตรที่ 1 ใช้สูตร 80 ตัวแรก ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ค่าร้อยละประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

N แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

สูตรที่ 2 ใช้สูตร 80 ตัวหลัง ดังนี้

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ค่าร้อยละประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

2.6.3 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สุภาพ รมณีย์พิกุล (2550, หน้า 12) เมื่อผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ต้องนำไปทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนดังนี้

1) แบบเดี่ยว (1:1) เป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้กับผู้เรียนครั้งละ 1 คน 3 ครั้ง โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีผลการเรียนรู้ในระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วก็นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2) แบบกลุ่ม (1:10) หลังจากที่ได้ปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้นำไปทดลองแบบเดี่ยวแล้ว ก็จะเป็นการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน 6-10 คน ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกันได้จากการทดลองใช้ก็จะนำไปทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

3) แบบภาคสนาม (1:100) เป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในห้องเรียนที่มีผู้เรียน 30-100 หากทดลองภาคสนามให้ค่า E_1 และ E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็จะต้องปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และทำการทดลองหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

วาริ เพ็งสวัสดิ์ (2546, หน้า 44) กล่าวถึงการยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า “เมื่อทดลองชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนามแล้ว ให้เทียบค่า E_1/E_2 ที่หาได้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับค่า E_1/E_2 ของเกณฑ์ เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 3 ระดับคือ

- 1) สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5%
- 2) เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5%
- 3) ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ต่ำกว่าไม่เกิน 2.5%

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขนิสัย

3.1 ความหมายสุขนิสัย

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525

คำว่า สุข หมายถึง ความสบาย ความสำราญ ความปราศจากโลก
 นิสัย หมายถึง ความประพฤติที่เคยชิน เช่น ทำจนเป็นนิสัย

สุขนิสัย หมายถึง สิ่งที่เกิดจากปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับกันตามปกติ เพื่อก่อให้เกิดความสุขสบายต่อร่างกายและปราศจากโรคภัย เช่น สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดของร่างกาย สุขนิสัยในการเลือกรับประทานอาหารที่ดี เป็นต้น บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมแห่งแรกที่เด็กจะได้รับการปลูกฝังสุขนิสัย ซึ่งอาจเริ่มต้นได้ในวัยทารกจนถึงวัยก่อนเรียน เมื่อเข้าสู่วัยเรียนครูจะเป็นอีกผู้หนึ่งที่สามารถช่วยเหลือพัฒนาการฝึกสุขนิสัยของเด็กให้ดีขึ้น

การฝึกให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี เป็นการฝึกให้เด็กสามารถปฏิบัติสิ่งที่เป็นกิจวัตรประจำวันของตนได้หรือสามารถทำสิ่งต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดีด้วยตนเอง ได้ตามวัยอันเหมาะสม เช่น การอาบน้ำ การแต่งตัว และถอดเสื้อผ้าเองได้ ตักอาหารรับประทานเองการรู้จักเลือกอาหารที่มีประโยชน์รับประทาน เป็นต้น พ่อแม่ควรเริ่มต้นฝึกสุขนิสัยเหล่านี้เมื่อเด็กรู้ความ อายุราว 2-4 ขวบ จะให้ผลดีที่สุด การแนะนำและทำตนให้เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี มีความสำคัญอย่างยิ่ง แม้เด็กจะกระทำไม่ได้ในครั้งแรก ก็ไม่ว่ากล่าวติเตียนให้เด็กเสียกำลังใจ เด็กวัยก่อนเรียนควรมุ่งฝึกให้

เด็กรู้จักวิธีทำ ควรฝึกเด็กทีละขั้นตอนให้เข้าใจเสียก่อน ส่วนวิธีการที่จะทำงานให้เป็นระเบียบ เรียบร้อยเด็กจะทำได้ดีเมื่อมีความพร้อมอายุประมาณ 5 – 12 ปี พ่อแม่ไม่ควรห้ามและขัดขวางเมื่อ ลูกต้องการทำสิ่งตามๆด้วยตนเอง ในบางครอบครัวพ่อแม่ก็แย่งกัน ทำให้เด็กเสียก่อน เพื่อตัด ความรำคาญ กล่าวว่าจะเสียเวลามากซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสกัดกั้นการ เรียนรู้ของเด็ก สิ่งที่พ่อแม่ควรทำคือการให้แรงเสริมและให้ความช่วยเหลือแนะนำอยู่ใกล้ๆ กล่าว วมเด็กเมื่อเด็กทำสิ่งนั้นสำเร็จได้ด้วยตนเอง

3.2 ความสำคัญของการฝึกนิสัย

สิ่งที่พ่อแม่ควรฝึกนิสัยเด็กในระยะวัย 2 – 5 ขวบ ได้แก่ การฝึกให้ช่วยเหลือตัวเองหัดเก็บ ของเป็นที่ หัดพูดแต่ความจริง (แม้ทำผิด ถ้าพูดความจริง หรือขอโทษ ควรให้อภัย) และควรมัน วมเขยเมื่อทำดี เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจ (สุพัตรา สุภาพ 2536:39)

พ่อแม่เมื่อพบว่าลูกมีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีปรากฏ เช่น ลูกใช้มือขณะที่ยังสกปรกจับหยิบ อาหารรับประทาน ไม่ยอมแปรงฟัน ไม่ยอมอาบน้ำก่อนเข้านอน เคี้ยวอาหารเสียงดังหรือพูดคุย ในขณะที่อาหารยังเต็มปาก พ่อแม่ถึงกับตกใจ กล่าวปนตำหนิตีเดียอย่างขาดเหตุผล และลืมนึก ไปว่าเป็นเพราะพ่อแม่ตัวเองไม่เคยได้มีการฝึกอบรมหรือสร้าง นิสัยที่ดีเหล่านี้ให้ลูกเลย โดย คาดคิดว่าลูกจะเรียนรู้ด้วยตนเอง และผลึกภาระว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน แต่ในความเป็นจริง แล้วบ้านเป็นสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด พ่อแม่ควรสร้างบรรยากาศและจัด สภาพแวดล้อมของบ้านให้น่าอยู่ เป็นสัดส่วน สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย บ้านที่สกปรก รกกรุง มีแต่ความสับสนวุ่นวาย คงจะไม่เป็นผลดีเท่าใดนัก เพราะลูกจะมองเห็นแบบอย่างที่ไม่ดี จากพ่อแม่ทันที แม้พ่อแม่จะพูดแนะนำอย่างไร แต่สิ่งที่ปรากฏจริงไม่ได้สอดคล้องกับการสั่งสอน อบรมของพ่อแม่ ลูกควรได้เรียนรู้เรื่องความมีระเบียบ ความสะอาด และการจัดการที่ดีทั้งต่อ ส่วนรวมและต่อตนเองจากพ่อแม่พ่อแม่ควรเริ่มที่สมาชิกทุกคนมีส่วนรับผิดชอบปฏิบัติช่วยเหลือ งานบ้านและดูแลตนเองได้ เช่น ฝึกให้ลูกล้างมือก่อนรับประทานอาหาร , ช่วยพ่อแม่หยิบสิ่งของ และจัดโต๊ะอาหาร , ฝึกลูกให้ดูแลทำความสะอาดห้องนอนของตนเอง เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็น พื้นฐานเบื้องต้นของการสร้างนิสัยที่ดีอื่นๆ ต่อไปของลูกด้วย

พ่อแม่สามารถฝึกให้ลูกหัดพึ่งพาตนเอง โดยให้เด็กช่วยเหลือตนเอง พร้อมกับลดการ ช่วยเหลือและแสดงความพอใจเมื่อเขาช่วยตนเองได้ เด็กจะเรียนรู้ว่าผู้ใหญ่ต้องการให้เขาพึ่งตนเอง เขาอยากจะทำเพื่อให้ผู้ใหญ่พอใจ เด็กในระดับประถมศึกษาสมควรเริ่มจากง่าย ๆ ไปก่อน พยายาม ฝึกให้เด็กทำเป็นนิสัย เช่น ฝึกให้เด็กเข้าห้องนอนตรงเวลา นอนคนเดียวไม่ต้องนอนกับพ่อแม่ ตื่น

นอนเอง แปร่งฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหารได้เองเป็นต้น(พนม เกตุมาน 2538:18) ผูกมัดให้เด็กรวบรวมสมาธิในการปฏิบัติ ให้สามารถที่จะพัฒนาทักษะต่างๆเหล่านี้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะดีกว่าการไปเคี่ยวเข็ญเด็กในเรื่องวิชาการหรือการศึกษาความสามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองของเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองกันภาระในการดูแลเอาใจใส่เด็กก็จะลดลง และเด็กก็สามารถเตรียมตัวพร้อมสำหรับชีวิตในอนาคตได้มากขึ้น (มัจฉารณี พุ่มสุวรรณ 2539:131)

การฝึกเด็กให้มีนิสัยที่ช่วยตัวเองได้ และรู้จักควบคุมตนเองเป็นเรื่องของการเรียนรู้ควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสรีระวิทยาของเด็ก ถ้าเด็กพร้อม ผู้ใหญ่จะสามารถใช้วิธีต่างๆต่อไปฝึกนิสัยที่เป็นกิจวัตรของเด็กได้คือ (ประสาร ทิพย์ธาร 2521 : 92 – 93)

- 1.การเลียนแบบ โดยผู้ใหญ่ทำให้ดู และเด็กทำตามอย่าง
- 2.การลงมือทดลองดู
- 3.การเสริมแรง ซึ่งทำได้สองทางคือ
- 4.การลงโทษ เพื่อมิให้พฤติกรรมเกิดขึ้นอีก
- 5.การให้รางวัล หรือการชมเชย เมื่อเด็กทำสิ่งที่ถูกต้องและผู้ใหญ่ต้องการให้ทำ หลักที่ควรใช้ในการฝึกนิสัยเด็ก คือ

- 1.ควรใช้การเสริมแรงทางบวก หรือให้คำชมเชยจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจมากกว่า
- 2.ผู้ใหญ่ต้องมั่นคงในสิ่งที่ต้องการฝึก และต้องคงเส้นคงวา
- 3.ทุกคนในบ้านต้องร่วมมือฝึกในทางเดียวกัน

การจะสอนให้ลูกมีนิสัย มีพฤติกรรมการแสดงออกที่ดีได้นั้น ต้องพึ่งความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการฝึกของพ่อแม่ และต้องเป็นการฝึกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจกินเวลานานหลายเดือน หรืออาจเป็นปี แต่ท้ายที่สุด ความพากเพียรที่พ่อแม่ทุ่มเทลงไปจะประสบผล จะเป็นรางวัลให้แก่ชีวิตของพ่อแม่และตัวเด็กเอง (ศักดิ์ บวร 2539:15)

ในการอบรมลักษณะนิสัยที่ดี ควรใช้เวลาแก่เด็ก เด็กต้องการเวลาพอสมควรในการทำสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะด้านสุขนิสัย บิดามารดา ผู้ปกครองจำนวนมากที่ไม่ทราบว่าควรใช้เวลาเด็กในการฝึกสุขนิสัยต่างๆเพียงใด เช่น ควรให้เวลารับประทานอาหารเอง หรือเปลี่ยนเสื้อผ้าเอง หรือพักผ่อนนอนเพียงใด ควรจะเท่าผู้ใหญ่หรือนานกว่า ผู้ปกครองมักใช้ตนเองหรือพี่น้องของเด็กเป็นมาตรฐาน ซึ่งบางครั้งก็ไม่เหมาะกับเด็กผู้นั้น สิ่งที่คุณปกครองทำได้คือศึกษาพัฒนาการของเด็กวัยนี้ และวัยใกล้เคียง พร้อมทั้งศึกษานิสัยและความสามารถของเด็กของตนควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้จัด

และแบ่งเวลาให้เด็กทำสิ่งต่างๆได้พอเหมาะ โดยสร้างความคาดหวังให้เด็กอย่างเหมาะสม สำหรับการฝึกลักษณะนิสัยด้านอื่นๆที่ไม่ใช่ด้านสุขนิสัย ก็ควรใช้หลักการเดียวกัน สุขนิสัยที่ควรฝึกให้เด็ก มีดังนี้

1. การอาบน้ำ ได้แก่ การรู้จักทำความสะอาดร่างกายตนเองได้
2. การแปรงฟัน สิ่งที่ควรฝึก ได้แก่ การรู้จักวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง
3. การแต่งกายได้แก่รู้จักถอดและสวมเสื้อผ้าเองได้ และทำได้เรียบร้อย
4. การรับประทานอาหาร สิ่งที่ควรฝึกได้แก่ กินอาหารด้วยตนเองได้ กินอาหารเป็นเวลา รู้จักกินอาหารที่มีประโยชน์ และมีมารยาทในการกิน
5. การขับถ่ายได้แก่ การขับถ่ายเป็นเวลา และควบคุมการขับถ่ายได้
6. การนอน สิ่งที่ควรฝึก ได้แก่ การเข้านอน การตื่นนอนเป็นเวลา

1.การอาบน้ำ

ความสะอาดเป็นปัจจัยสำคัญต่อสุขภาพร่างกายของเด็ก การอาบน้ำเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีร่างกายที่สะอาดสดชื่น ร่าเริงและแจ่มใสพ่อแม่จึงฝึกให้ลูกได้เรียนรู้ว่าจะต้องทำอะไรจึงจะถูกต้อง ในระยะแรกพ่อแม่อาจจะถูกต้อง ในระยะแรกพ่อแม่จะต้องเหนื่อยมาก เพราะจะต้องคอยเรียกและเตือนให้ลูกไปอาบน้ำอยู่เป็นประจำ ถ้าพ่อแม่ขาดความอดทนขาดความเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควรแล้ว มักเกิดความท้อแท้และปล่อยตามใจลูกเพราะธรรมชาติโดยทั่วไปของเด็กมักมองว่าเรื่องการอาบน้ำ แต่งตัวให้สะอาดเรียบร้อย เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ

ศักดิ์ บวร(2539:24-25)ได้กล่าวถึงวิธีการที่จะให้ลูกพัฒนาพฤติกรรมในเรื่องของการรักษาความสะอาดว่าอยู่ที่ความพยายามมันฝึกสอนของพ่อแม่เอง พยายามย้าให้ลูกทำซ้ำๆ และทำให้เหมือนกันทุกครั้งและทุกครั้งก็ต้องชี้แจงให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่กำลังทำอะไรพยายามทำความเข้าใจกับลูกให้ได้มากที่สุด ทำอย่างตรงไปตรงมา เพื่อแสดงจุดยืนให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่ต้องการอะไรกันแน่ เพราะการอาบน้ำให้เนื้อตัวสะอาดอย่างถูกต่อนั้น กว่าเด็กจะทำได้โดยไม่ต้องมีพ่อแม่คอยช่วยเหลือต้องใช้เวลาจนถึงวัยตั้งแต่ 5 ถึง 7 ขวบ ต่อมาเมื่อลูกมีวัยมากขึ้น พ่อแม่ก็สามารถปล่อยให้ลูกทำอะไรมากขึ้นด้วยตัวเขาเองโดยมีพ่อแม่เป็นคนคอยกำกับดูแลในระยะแรกๆจากนั้นก็ค่อยๆปล่อยให้ทำโดยลำพัง และทำเองทั้งหมดในที่สุด

วัยกับพฤติกรรมการอาบน้ำของเด็กทารกยังอาบน้ำเองไม่ได้จวบจนเข้าสู่วัย 2 ถึง 6 ขวบ จะเป็นวัยที่ช่างสังเกต ชอบเลียนแบบ เด็กเริ่มต้องการอาบน้ำและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ดังตาราง ที่ 17 ตัวอย่างพฤติกรรมการอาบน้ำของเด็กต่อไปนี้

ตารางที่ 17 วัยกับพฤติกรรมการอาบน้ำของเด็ก

วัย	พฤติกรรมการอาบน้ำ
1 ขวบ	ขณะอาบน้ำ เด็กเล่นตุ๊กตาลอยน้ำ บางครั้งจะขัดขึ้นไม่ยอมอาบน้ำ
2 ขวบ	สนใจวัสดุสิ่งของในห้องน้ำ เช่น ก้อนน้ำ ผักบัว ตำแหน่งกดชักโครกจุดที่ใช้ อุดน้ำในอ่าง ฯลฯ ชอบใช้เวลาอยู่ในห้องน้ำนาน
3 – 4 ขวบ	ชอบล้างมือบ่อยครั้ง และแช่อยู่ในน้ำนานๆ ต้องการอาบน้ำเองจะชอบมากเมื่อพ่อ แม่ชมเชย
5 ขวบ	อาบน้ำเองได้ แต่พ่อแม่ควรช่วยเหลือและดูแลในเรื่องความสะอาดโดยเฉพาะตาม ข้อพับ บริเวณลับ
6 – 7 ขวบ	สามารถอาบน้ำเองได้โดยอิสระ และทำได้ดีขึ้น

วิธีการฝึกสุนัขในการอาบน้ำเด็ก พ่อแม่ควรปฏิบัติดังนี้

1. ฝึกให้เด็กอาบน้ำทุกวัน อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เมื่อถึงเวลาอาบน้ำควรเตือนเด็ก ล่วงหน้า เช่น อีก 5 นาที ถึงเวลาอาบน้ำนะ การเตือนเป็นการเกริ่นให้เด็กรู้หลีกเลี่ยงการขัดใจเด็ก ตรงๆและเตรียมเครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆในการอาบน้ำให้พร้อม ได้แก่ ผ้าเช็ดตัว ฟองน้ำ สบู่ แชมพู ครีมน้ำมันทาตัว แปรงกระป๋องสำหรับเด็ก สบู่ เป็นต้น

2. ฝึกให้เด็กเรียนรู้การใช้ห้องน้ำ เช่น เปิด - ปิดก๊อกน้ำและรู้ว่าของใช้ชิ้นใดเป็นของตนเอง และของผู้อื่น

3. กรณีที่เด็กใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ใหญ่ ควรหากล่องเตี้ยแต่แข็งแรงสำหรับต่อความสูง ให้ได้ระดับเพื่อเด็กสามารถใช้ก๊อกน้ำ ล้างหน้าและแปรงฟันได้

4. ขณะอาบน้ำในอ่าง ควรสอนให้เด็กหัดถูตัวเองในบริเวณที่สามารถถูถึง แขน ขา หัว เข่า อย่าแสดงอาการเข้มงวด เพราะเด็กจะเกิดความเครียด ควรให้เห็นเป็นเรื่องสนุก มีความสุข และผ่อนคลาย

5. ไม่ควรให้เด็กเล่นน้ำนานจนเกินไป แต่บอกให้รู้ว่าควรอาบน้ำให้เสร็จในเวลาอันสมควร อย่าดุว่าหรือทุบตี

2. การแปรงฟัน

การแปรงฟันเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ปากและฟันสะอาด สุขภาพฟันที่ดีนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ดังคำกล่าวที่ว่า ปากเป็นประตูสุขภาพ ซึ่งก็หมายถึงการมีทันตสุขภาพที่ดี ไม่มีโรคในช่องปาก จะช่วยให้สุขภาพร่างกายทั่วไปดีด้วย (เจดจันท์ศิริ โชติติลล 2537:1) แต่การจะมีฟันที่แข็งแรงจึงขึ้นอยู่กับการรู้จักดูแลรักษาและป้องกันไม่ให้เกิดโรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ อาการเสียวฟัน กลิ่นปาก โดยเฉพาะเด็กเล็กที่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องการดูแลรักษาฟันของตน มักชอบรับประทานของหวานประเภทซอตโกแลต ลูกอม ท็อฟฟี่ ฝรั่ง เยลลี่ น้ำอัดลม อยัม ชนมหวาน ฯลฯ และไม่ได้ทำความสะอาดทันที ภายหลังจากรับประทาน อาหาร จะพบว่าเด็กวัยก่อนเรียนส่วนใหญ่เกิดอาการฟันผุ เนื่องจากพ่อแม่ขาดการดูแลเอาใจใส่ในสุขภาพฟันของลูก ดังนั้นการดูแลสุขภาพฟันของลูก ควรเริ่มต้นที่วัยทารก ไม่ได้หมายความว่า จะต้องรอให้ลูกมีฟันน้ำนมขึ้นเสียก่อนเมื่อทารกอายุได้ 6-8 เดือน ฟันน้ำนมล่างจะเริ่มงอก 2 ซี่ ส่วนฟันบนจะเพิ่มขึ้นอีกรวมเป็น 4 ซี่ในวัยทารกอายุประมาณ 8-9 เดือน ฟันน้ำนมทั้ง 20 ซี่จะขึ้นครบเมื่อเด็กอายุ 3 ขวบ ฟันชุดแรกของเด็กนี้ควรได้รับการดูแลเป็นอย่างดี เพื่อฟันชุดที่สองจะได้ขึ้นมาอยู่ในสภาพที่ดีดังแสดงการขึ้นของฟันน้ำนม ในตารางที่ 18 ต่อไปนี้

อายุ	ฟันที่ขึ้น
6-8 เดือน	ฟันล่างคู่หน้า
7-9 เดือน	ฟันบนหน้า
12 เดือน	มีฟัน 6 ซี่ บน 4 ล่าง 2 [ด้านหน้าฟันกราม]
20-24 เดือน	ฟันเขี้ยวและฟันกรามซี่ในสุด
2 ขวบครึ่ง - 3 ขวบ	ฟันน้ำนมขึ้นครบ 20 ซี่ ฟันแท้ก่อตัวขึ้นได้ฟันน้ำนม

ที่มา: พรทิพย์ คำพอ สุขภาพเด็ก 2540 : 26

หน้าที่ของฟันน้ำนม

1. ช่วยให้เด็กเคี้ยวอาหารได้สะดวก
2. ช่วยกันที่ให้ฟันแท้แต่ละซี่ขึ้นในตำแหน่งที่ถูกต้อง
3. การมีฟันน้ำนม เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตของขากรรไกร
4. ช่วยพัฒนาการพูดของลูก
5. ช่วยให้ใบหน้าดูสวยงาม น่ารักน่าเอ็นดู

สำหรับฟันแท้จะเริ่มขึ้นเมื่อเด็กอายุประมาณ 6 ปี โดยขึ้นถัดเข้าไปจากฟันน้ำนมซี่สุดท้าย และฟันน้ำนมจะค่อยๆ โยกและหลุดออกไปโดยมีฟันแท้ขึ้นมาแทนที่จนถึงอายุ 12 ปี ในระหว่างอายุ 6-12 ปี เป็นช่วงที่เด็กมีฟันแท้และฟันน้ำนมขึ้นปะปนในช่องปาก แต่หลังอายุ 12 ปี ฟันน้ำนมจะหลุดออกไปมีเพียงฟันแท้ขึ้นมาแทน ถ้ามีฟันแท้กำลังขึ้นมาโดยที่ฟันน้ำนมยังไม่หลุดไป จะทำให้ฟันแท้ขึ้นไม่ได้ หรืออาจขึ้นผิดตำแหน่ง ทำให้ฟันแท้อยู่ตำแหน่งที่เก ดังนั้นการป้องกันที่สามารถช่วยลูกได้ ก็คือจะต้องรู้ว่าฟันน้ำนมหลุดเมื่อไร ฟันแท้ขึ้นเมื่อไรและถ้ามีอาการผิดปกติหรือไม่แน่ใจควรปรึกษาทันตแพทย์ เพื่อรักษาอย่างถูกต้อง ฟันแท้จะได้ขึ้นมาเป็นระเบียบและใช้งานได้ดี (กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)

เด็กเริ่มสนใจการแปรงฟัน เมื่ออายุราว 1 ขวบ 6 เดือน พ่อแม่ควรกระตุ้นให้เด็กสนใจและฝึกหัดการแปรงฟัน อาจทำได้โดยพาไปซื้อยาสีฟันซึ่งผลิตโดยเฉพาะเด็กควรเลือกขนาดเล็กเหมาะกับปากเด็ก ขนแปรงอ่อนนุ่ม ปลายแปรงมนและหน้าตัดเรียบ มีสีสวยสดใส พ่อแม่ควรแสดงวิธีแปรงฟันให้เป็นตัวอย่าง พ่อแม่ควรแนะนำและสร้างนิสัยที่ดีให้กับลูกในเรื่องการแปรงฟันดังต่อไปนี้

1. หลังจากให้นมเด็ก ควรดื่มน้ำตาม ทุกครั้งไม่ว่าทารกหรือเด็กอ่อน ควรใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำพอหมาด เช็ดคราบน้ำนมจากลิ้นและกระพุ้งแก้ม
2. ควรให้เด็กดื่มน้ำส้มคั้นเป็นประจำ เพราะวิตามินซีจะช่วยให้เหงือกและฟันของลูกแข็งแรง อาหารระหว่างมื้อให้เด็กรับประทานผลไม้สดแทนของหวาน จะช่วยขัดฟันให้สะอาดขึ้น
3. เมื่อเด็กเล็กยังไม่สนใจและมีความพร้อมที่จะใช้แปรงสีฟัน ควรใช้ผ้าชุบน้ำสะอาดเช็ดเบาๆที่ซี่ฟันให้ทั่ว

วิธีการดูแลให้ลูกฟันสวย ควรปฏิบัติดังนี้ [ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 8 นครสวรรค์ 2538]

1. ลูกยังเด็ก เมื่อต้องทำความสะอาดฟันให้ลูกอย่างสม่ำเสมอ อย่าละเลยเป็นอันขาด
2. ให้ลูกรับประทานอาหารที่มีธาตุแคลเซียม เช่น นม ไข่ ผัก ผลไม้สด
3. สร้างความแข็งแรงให้กับฟัน โดยการใช้ฟลูออไรด์ เช่น ยาเม็ดฟลูออไรด์การเคลือบฟลูออไรด์ ซึ่งต้องปรึกษาทันตแพทย์
4. สร้างประสบการณ์ที่ดีในการพบหมอฟันให้กับลูก เพื่อให้ลูกเกิดความคุ้นเคยและควรพาลูกไปพบหมอฟันครั้งแรกเมื่อฟันน้ำนมซี่แรกขึ้น

3.การแต่งกาย

การฝึกให้เด็กเรียนรู้ในเรื่องการแต่งกาย เป็นสิ่งที่พ่อแม่ควรเริ่มฝึกให้เด็กตั้งแต่อายุยังน้อย เพราะนอกจากจะมีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีในการแต่งกายต่อไปในภายหน้าแล้ว ยังทำให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองได้ในการแต่งกาย หากเด็กยังเล็กการแต่งกายคงจะเน้นที่ว่าเด็กสวมใส่เสื้อผ้า ตีกระดุมหรือรูตขีปกางเกงได้ เมื่อกลับถึงบ้านหรือเมื่อต้องการเปลี่ยนชุดใหม่ มีความสามารถที่จะถอดเสื้อ กางเกงหรือกระโปรงชุดเก่าออกได้อย่างเรียบร้อย โดยที่เสื้อผ้าไม่ชำรุด ฉีกขาดหรือเกิดเสียหายขึ้นระหว่างการสวมใส่ เป็นต้น เด็กเริ่มสนใจและต้องการแต่งตัวตนเองเมื่อเข้าสู่วัย 2 ขวบขึ้นไป แต่ต้องการผู้ใหญ่หรือพ่อแม่คอยช่วยเหลืออยู่ใกล้ๆ พ่อแม่อาจหาเสื้อ กางเกงที่ใส่ อายุ 3-5 ปี อาจสวมเสื้อผ้าเองได้ในระยะแรกเด็กอาจใส่ผิดๆ ถูกๆ กลับหน้ากลับหลัง บ้างผู้ใหญ่ควรค่อยๆ ส่วน และชมเชยเมื่อเด็กทำถูก พอเด็กเข้าสู่วัยเรียนหรืออายุประมาณ 6-7 ขวบ เด็กสามารถแต่งกายด้วยตัวเองและเรียนรู้ดีขึ้น

เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะเรียนรู้การใส่เสื้อผ้า จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น เพื่อนที่โรงเรียน สื่อจากภาพโทรทัศน์หรือระหว่างไปเดินซื้อสิ่งของเครื่องใช้กับพ่อแม่ที่ร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าต่างๆ เด็กวัย 3 ขวบเริ่มมีความคิดเห็นเฉพาะของตนเองว่า เหตุใดจึงชอบหรือไม่ชอบเสื้อผ้าชุดนี้ เด็กจึงต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับพ่อแม่ว่าจะซื้อชุดนี้หรือไม่ ควรเป็นสีและลวดลายใด แบบควรเป็นกระโปรงหรือกางเกง เป็นต้น ในบางโอกาสพ่อแม่ควรให้ลูกได้มีส่วนร่วมเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูก แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องตามใจทุกครั้ง เมื่อลูกต้องการเสื้อผ้าแบบใด แม้จะไม่เหมาะสมกับโอกาส อีกทั้งราคาก็สูงเกินไป ควรใช้เหตุผลของการจัดซื้อ เมื่อเข้าสู่วัยเรียน เด็กจะพัฒนาและเรียนรู้ว่าเสื้อผ้าแบบใดเหมาะสมกับตนมากขึ้น

นิสัยในการแต่งกายที่ดีของเด็ก หมายถึง การที่เด็กสามารถสวมและถอดเสื้อผ้าได้รวมทั้งสามารถกลัดกระดุมได้ด้วยตนเอง ในเวลาอันควรจนติดเป็นนิสัย หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการแต่งกายในรูปแบบเดียวกันอยู่เป็นประจำจนกลายเป็นกิจวัตรประจำวันด้วย เมื่อเด็กยังมีวัยอ่อน ควรหลีกเลี่ยงประเด็นการถกเถียงหรือพิจารณาว่าวันนี้เด็กควรสวมชุดอะไร จนกว่าเด็กจะมีพฤติกรรมในการแต่งกายที่ดีแล้ว

ศักดิ์ บวร [2539:21-22]ได้เสนอแนวคิดที่จะช่วยฝึกให้เด็กรู้จักสวมและถอดเสื้อผ้าอย่างถูกต้อง ดังต่อไปนี้

1. แต่งกายให้ลูกด้วยจุดประสงค์เดียวกันเสมอ
2. สวมและถอดเสื้อผ้าให้ลูกในลักษณะเดียวกัน

3. ระหว่างสวมเสื้อผ้าให้ลูก พ่อแม่ควรพูดและชี้แจงทุกครั้ง เช่น “เอาแขนขวาเข้าก่อนแล้วตามด้วยแขนซ้ายนะจ๊ะ”

4. พ่อแม่ควรเลือกชุดให้ลูก จนกว่าลูกจะมีพฤติกรรมหรือนิสัยในการแต่งกายที่ดีแล้ว

5. พ่อแม่ควรกระตุ้นให้ลูกรู้จักสร้างนิสัยในการแต่งกายที่ดีได้ ด้วยการถามว่า “เออละ แล้วยังอีกจ๊ะ”

6. เมื่อลูกพัฒนานิสัยในการแต่งกายได้แล้ว พ่อแม่ควรให้ความช่วยเหลือน้อยลงเป็นลำดับ

ความสามารถในการแต่งกายของเด็ก วัยทารกยังแต่งตัวเองไม่ได้ แต่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในลักษณะคล้ายตาม และให้ความร่วมมือในการแต่งกาย โดยการยกแขน ขา เพื่อให้การสวมเสื้อผ้าให้ตนเองง่ายและรวดเร็วขึ้น ต่อมาเด็กจะพยายามช่วยตนเองในการแต่งกายได้ดีขึ้น ดังตารางที่ 19 แสดงพฤติกรรมการแต่งกายของเด็กในหน้าถัดไป

ตาราง 19 ตารางพฤติกรรมการแต่งกายของเด็ก

วัย	พฤติกรรมการแต่งกาย
1ขวบ	เริ่มดึงเสื้อผ้า กุ้งเท้าออกจากตัวได้
1-2ขวบ	พยายามแต่งตัว แม้จะยังไม่สำเร็จแต่สามารถถอดเสื้อผ้าสวมหัวได้เอง
2-3ขวบ	ฝึกหัดแต่งตัวเองได้ สามารถติดเครื่องเกาะเกี่ยวที่มีขนาดใหญ่ได้ เช่น ติดกระดุม รูดซิป
4-5ขวบ	แต่งตัวและถอดเสื้อผ้าได้ บางครั้งไม่ยอมแต่งตัวเองทั้งๆที่สามารถแต่งเองได้ทั้งหมดแต่ยังไม่เรียบร้อยนัก
6-7ขวบ	แต่งตัวเองได้ แต่ต้องใช้เวลาไม่นาน
8ขวบ	แต่งตัวเองได้เรียบร้อยและเร็วขึ้น

พ่อแม่หลายคนอาจมองการฝึกหัดการแต่งตัวเป็นเรื่องไร้สาระ ไม่มีความจำเป็นแค่ลูกมีเสื้อผ้าที่สะอาดสวมใส่ในแต่ละวันก็เพียงพอแล้ว นั่นคงจะไม่ใช่ปัญหา ถ้าลูกสวมใส่เสื้อผ้าเพื่อความอบอุ่นสำหรับร่างกายและพักผ่อนอยู่กับบ้าน แต่การเลือกเสื้อผ้าสำหรับเด็กในโอกาสที่เหมาะสมก็มีความสำคัญที่ต้องให้เด็กเรียนรู้ เมื่อเด็กโตขึ้นเข้าสู่วัยที่จะไปโรงเรียนเสื้อผ้ามีลักษณะแบบโอกาสการใช้ที่แตกต่างกัน แม้แต่ความหนาของเนื้อผ้าที่ต้องพิจารณาที่เหมาะสมกับฤดูกาล เด็กวัยก่อนเรียนหรือเด็กวัยอนุบาลอายุ 2-5 ปี สามารถที่จะแต่งตัวได้ด้วยตนเอง มีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือตรวจตราความเรียบร้อย เด็กวัยนี้จรรู้จักแยกแยะเสื้อผ้าประเภทต่างๆได้ เช่น เด็กจะรู้ว่า

เวลาเข้านอนควรสวมใส่ชุดนอน เมื่อไปโรงเรียนก็ต้องสวมใส่ชุดนักเรียนเป็นต้น เมื่อเข้าสู่วัยเรียน เด็กมีกิจกรรมมากขึ้น พ่อแม่ควรจัดเสื้อผ้าตามลักษณะของกิจกรรม เด็กจะเรียนรู้ว่าวันนี้ควรสวมเสื้อผ้าชุดใด เช่น ชุดไปเที่ยว ชุดว่ายน้ำ ชุดกีฬา ชุดกันหนาว ชุดอยู่กับบ้าน เป็นต้น วัยนี้เด็กจะรู้จักระมัดระวังไม่ให้เสื้อผ้าของตนเปรอะเปื้อน หรือยับยู่ยี่ ทางบ้านควรเตรียมไม้แขวนผ้าสำหรับเด็ก ตะกร้าที่ใส่ผ้าที่ใส่แล้ว ตุ้มเสื้อผ้าสำหรับเด็กโดยเฉพาะ ไม่นำเสื้อผ้าเด็กไปปะปนกับของผู้ใหญ่ เพื่อเด็กสามารถหยิบใช้ได้สะดวกอีกทั้งเป็นการฝึกความมีระเบียบ รู้จักเก็บของของตนให้เป็นที่เป็นท่าและไม่เสียเวลาค้นหา หลีกเลี่ยงการให้ผู้ใหญ่ทะเลาะเบาะแว้งกัน เมื่อหาเสื้อผ้าของลูกไม่พบ ประกอบกับต้องรีบออกไปธุระนอกบ้าน เลยทำให้ลูกต้องไปโรงเรียนสายและพ่อแม่ก็ต้องไปทำงานสายด้วยเช่นกัน

กรณีที่ผู้ใหญ่เป็นผู้คอยแต่งตัวให้เด็กเรื่อยมาแม้เด็กจะสามารถช่วยเหลือสวมใส่เสื้อผ้าได้เองก็ตาม ในเด็กบางรายจึงเกิดการปฏิเสธไม่ยอมเรียนรู้การแต่งตัวด้วยตัวเองเด็กจึงหาข้ออ้างต่างๆ เช่น หาเสื้อผ้าไม่พบ ถุงเท้าข้างหนึ่งหาย จีบกางเกงเสียรูดไม่ได้ เป็นต้น ทำให้พ่อแม่ต้องวุ่นวายอารมณ์เสีย ในที่สุดก็ยอมแต่งตัวให้เด็กอีก เพราะกลัวว่าจะเสียเวลามาก การที่เด็กไม่ยอมแต่งตัวด้วยตนเอง เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. พ่อแม่ไม่เคยได้ฝึกหรือแนะนำ เมื่อเด็กมีความพร้อมสามารถสวมใส่เสื้อผ้าได้ด้วยตนเอง
2. การเลือกเสื้อผ้าไม่เหมาะสมกับเด็ก ได้แก่ ขนาดของเสื้อผ้า ลักษณะแบบ สีของเสื้อผ้า การตกแต่งที่รุงรัง เครื่องเกาะเกี่ยวมีขนาดเล็ก เป็นต้น
3. การจัดเก็บเสื้อผ้าเด็กขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้เกิดความยุ่งยากกับเด็กในการหยิบเสื้อผ้าเอง
4. พ่อแม่ขาดความอดทนที่จะฝึก และช่วยเหลือให้เด็กเรียนรู้การแต่งตัวด้วยตนเอง

การฝึกสุนัขในการแต่งกายสำหรับเด็ก ควรปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ควรบังคับเด็กสวมใส่เสื้อผ้าตามที่ผู้ใหญ่ต้องการทุกครั้ง
2. ฝึกให้เด็กเรียนรู้ การสวมใส่เสื้อผ้าที่ถูกต้อง รู้จักรักษาความสะอาดเสื้อผ้าของตน
3. ฝึกเด็กสวมใส่เสื้อผ้าเอง
4. ฝึกให้เด็กเรียนรู้การเก็บรักษาเสื้อผ้า เช่น การแขวนเสื้อ
5. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมกับผู้ใหญ่ในการเลือกซื้อเสื้อผ้าของเด็กเอง เช่น ให้เด็กมีส่วนตัดสินใจเลือกแบบเลือกสีผ้าที่เด็กชอบ เป็นต้น

4. การรับประทานอาหาร

สุขภาพอนามัยของผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ขึ้นอยู่กับรูปแบบแห่งการกินของเด็กในวันนี้(จากข้อสรุปรายงานการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายเรื่องอาหารและสุขภาพอนามัย ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อปี 1991 อ้างถึงใน ประมวลู ดิคคินสัน 2537: 205) อาหารที่จัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสมเพียงพอกับวัยของเด็กและมีคุณค่าทางโภชนาการสูงจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ได้ มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา

พ่อแม่ควรให้ความเอาใจใส่และเห็นความสำคัญในการกินอาหารของเด็กเพราะอาหารที่ถูกต้องเหมาะสมพอเพียงกับความต้องการของวัย จะช่วยสร้างความเจริญของสมองซึ่งเจริญถึง 80% ภายในอายุ 3 ขวบ ในขณะที่ความเจริญเติบโตทางกายมีเพียง 20% ฉะนั้นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ควรปฏิบัติในเรื่องการกินของเด็กโดยการสร้างบรรยากาศในเวลากินควรสงบพอสมควร ไม่ควรรู้สึกกังวลใจเด็กในขณะนั้นหรือบังคับให้กินเพราะการบังคับให้เด็กกินจะทำให้ลูกมีปัญหาด้านการกิน โดยเฉพาะอาการเข้าหยา หลอกให้กินหรือแกล้งให้ตกใจเพื่อเด็กจะได้อ้าปากกินอาหาร เพราะนั้นเป็นการทรมานลูกและจุดปฏิกิริยาแข็งขึ้นก้าวร้าวกำลังจะเกิดขึ้นในตัวลูก จะทำให้เด็กไม่ยอมกินอาหารอื่นเลยก็ได้ ถ้าเด็กไม่ยอมกินอาหารที่จัดให้ ควรหาอาหารอื่นที่มีคุณค่าอาหารเช่นเดียวกันแทนภายหลังลองให้อาหารชนิดนั้นอีกครั้ง ไม่ควรกำหนดเวลาอาหารให้ตายตัวเพราะเด็กแต่ละคนไม่เหมือนกันหัวไม่พร้อมกัน ทำที่การให้อาหารควรให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นและอยากที่จะรับประทาน ให้ความรักเอาใจใส่ เพลิดเพลินกับลูกระหว่างเวลาให้อาหารจะทำให้เด็กมีจิตใจมั่นคงและอบอุ่น (วิณี ชิดเชิดวงศ์ 2537:156)

นอกจากบรรยากาศที่ดีแล้ว เด็กยังสามารถเรียนรู้หรือฝึกนิสัยการกินที่ดีได้ โดยจัดให้เด็กร่วมรับประทานอาหารพร้อมกับสมาชิกคนอื่นๆในครอบครัว ซึ่ง วารุณี วงษา (2536:229) กล่าวว่า การที่เด็กได้กินอาหารพร้อมผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นประจำ เป็นโอกาสที่เขาได้เรียนมารยาทการกิน การสนทนาที่เหมาะสมสำหรับคุยในวงอาหารจากผู้ใหญ่ สำหรับเด็กที่เริ่มกินอาหารเองได้แล้วควรให้นั่งเก้าอี้เฉพาะร่วมโต๊ะอาหารกับพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในมือใดมือหนึ่งที่เหมาะสมของแต่ละวัน เพื่อเขาจะได้รู้สึกใกล้ชิดพ่อแม่เกิดความอบอุ่นและสนุกสนานกับการกินอาหารมากกว่าที่เขาจะกินอาหารอยู่ตามลำพังทุกมื้อ

การฝึกนิสัยในการรับประทานอาหารให้กับเด็ก มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

1. ควรฝึกลูกรับประทานอาหารให้เป็นเวลา เช่น อาหารเช้า อาจกำหนดเป็นเวลา 7:00น. อาหารกลางวัน 12:00น. และอาหารเย็นเวลา 18:00น. ระยะเวลาในการรับประทานอาหาร ถ้าเป็นเด็กโต อาหารเช้าประมาณ 20-30น. อาหารเย็นประมาณ 30-40น. ก็ได้

- 2.รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และปรุงเสร็จใหม่ ๆ
- 3.สถานที่ที่จัดตั้งโต๊ะอาหารต้องสะอาด เป็นสัดส่วน มีความเรียบร้อย
- 4.ภาชนะที่นำมาใส่อาหารต้องสะอาด มีสีสันทนมอง ได้แก่ จาน ชาม ช้อนส้อม
- 5.ควรบอกลูกให้อาบน้ำ แต่งกายสะอาดเพราะจะทำให้สดชื่น
- 6.ฝึกให้ลูกเคี้ยวอาหารให้ละเอียดไม่รับประทานอาหารไม่พุดคุยขณะที่ยังมี

อาหารในปาก

- 7.ทุกคนควรดื่มน้ำสะอาดหลังจากรับประทานอาหารเสร็จทุกครั้ง
- 8.เวลารับประทานอาหารเป็นเวลา que ทุกคนควรมีความสุขพ่อแม่ไม่ควรดุว่าเด็ก

ก่อนระหว่างรับประทานอาหาร

พรทิพย์ คำพอ (2540:138-139) กล่าวถึงหลักที่ควรฝึกเด็กในการรับประทานอาหาร ไว้ดังนี้

- 1.ให้เด็กรับประทานอาหารเหมือนผู้ใหญ่ทุกชนิด
- 2.ลองอาหารใหม่ที่ละเอียด ครึ่งละน้อยๆ
- 3.พ่อแม่และคนเลี้ยงดูเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กอย่าเลือกอาหาร
- 4.หัดให้เด็กรับประทานอาหารทั้ง 3 มื้อ
- 5.หัดให้เด็กดื่มนม หรือน้ำผลไม้
- 6.อย่าให้เด็กรับประทานอาหารรสจัด
- 7.อาหารควรย่อยง่ายแต่ไม่ควรสับหรือบดจนละเอียด
- 8.สร้างบรรยากาศที่ดีในขณะที่รับประทานอาหาร
- 9.งดอาหารประเภทลูกกวาด ลูกอม น้ำหวาน หรือน้ำอัดลม

วิธีช่วยให้ลูกสนุกกับการกิน

วิธีการที่จะช่วยให้ลูกสนุกกับการกินอย่างมีคุณค่า สามารถทำได้ดังนี้ (นิตยสารรักลูก 2537:138)

- 1.ให้ลูกมีส่วนร่วม อาจจะให้ลูกทำอะไรก็ได้เล็กน้อยในครัว เช่น เคี้ยวผัก ล้างผัก
- 2.ให้ลูกคิดเมนูอาหารเอง อาจจะเป็นมือเช้า ก็ได้
- 3.ให้ลูกกินเอง ช่วยเหลือตนเอง
- 4.ตกแต่งอาหารให้แปลกตา
- 5.ทำอาหารที่ลูกชอบก่อน ถ้าลูกชอบอาหารชนิดไหนก็ทำชนิดนั้น

- 6.เปลี่ยนรสและพลิกแพลง ถ้าลูกไม่ยากกินข้าวอาจให้กินขนมปังแทน
- 7.เปลี่ยนสถานที่การรับประทานอาหารบ้าง
- 8.สร้างบรรยากาศที่ดีในโต๊ะอาหาร
- 9.สังสรรค์งานเลี้ยงโดยเชิญเด็กๆ ช่างบ้านร่วมกินอาหารด้วยลูกจะรู้สึกอยากกิน
- 10.ให้ลูกร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่ลูกจะได้รู้สึกว่าคุณแม่ยอมรับว่าเขาโตพอแล้วลูกจะมีความสุขและสนุกกับการกินขึ้น

5.การถ่ายภาพ

การถ่ายภาพเป็นขบวนการกำจัดของเสียออกภายนอกร่างกายซึ่งของเสียที่ขับออกนอกร่างกาย ส่วนใหญ่ได้แก่ อุจจาระและน้ำ (สิริพันธ์ จุลรังคะ 2541:42)

การฝึกการขับถ่าย หมายถึง การเรียนรู้ขบวนการขับถ่ายในสถานที่และลักษณะที่สังคมยอมรับ ทักษะคิดต่อการฝึกการขับถ่ายจะแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม (ประกายแก้ว ประพุดิ ถ้อย 2539:71)

ในปีแรกเด็กยังไม่พร้อมนักสำหรับการฝึกถ่ายอุจจาระ แต่ดังที่เราทราบดีว่าหลังคลอดนมไป 5-10 นาที (มือเช้า) เด็กจะถ่ายอุจจาระได้ แม่บางคนก็เกียจคอยล้างอุจจาระที่เปื้อนผ้าอ้อมทุกๆ เข้า เพราะเหมีน ก็อาจจะมึกวิธีโดยจับเด็กลงกระโถนหลังให้นมมือเช้า 5-10 นาทีจะทำให้ได้เมื่อเด็กนั่งได้แล้ว คืออายุประมาณ 7-9 เดือน ภายหลังที่แม่ทำเสมอๆ สัปดาห์ 2-3 อาทิตย์ ระบบประสาทจะเคยชิน เด็กจะรู้ว่าพอได้นมสักพัก จะมีอะไรเย็นๆ มารองนั่งแล้ว เด็กก็จะขับถ่ายโดยอัตโนมัติโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ร่างกายทำไปเอง วิธีการนี้เป็นวิธีที่ทำให้รู้จักการควบคุมการขับถ่ายทั้งปัสสาวะและอุจจาระได้ในอายุ 2 ปี (พรทิพย์ คำพอ 2540:27)

สัญญาณที่บ่งบอกถึงความพร้อมในการฝึกการขับถ่าย

- 1.ตามพ่อแม่เข้าห้องน้ำ
- 2.มีความสนใจของใช้ในห้องน้ำ เช่น โถส้วม ชันน้ำ
- 3.ดึงกางเกงขึ้นและลง
- 4.เกิดอาการหน้าแดง แสดงถึงการเบ่ง
- 5.นั่งยองๆ หรือนั่งเล่นบนโถส้วม
- 6.แสดงอาการมือจับที่ก้นและอวัยวะเพศ

พรอยด์ผู้นำของนักจิตวิทยาชาวออสเตรียซึ่งมีความเชื่อในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลในสภาพแวดล้อมว่าจะมีอิทธิพลอย่างต่อเนื่องต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพในเวลาต่อมา เขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็กออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะของขั้นทวารอยู่ในช่วงเด็กอายุประมาณ 2-3 ขวบ เป็นระยะที่เด็กมีความสุขกับการปลดปล่อยและกับการกลั่นไว้ พรอยด์เชื่อว่าระยะนี้เป็นช่วงเวลาของการฝึกหัดเกี่ยวกับการขับถ่ายให้เด็ก ถ้าพ่อแม่บังคับให้ขับถ่ายเด็กจะขัดใจพ่อแม่โดยกลั่นอุจจาระ เพื่อให้พ่อแม่โกรธและตามใจ ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพในวัยต่อมาของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น คือ การแสดงความเป็นเจ้าของ ที่เหนียว ชอบสะสม สะอาด ประณีต มีระเบียบ เคร่งครัด ส่วนเด็กที่พ่อแม่ไม่ฝึกเรื่องการขับถ่าย เด็กจะขัดใจพ่อแม่โดยกลั่นถ่ายให้เลอะเทอะ และเล่นอุจจาระ เพื่อเรียกร้องความสนใจ ในวัยต่อมามีมักจะเป็นคนฟุ้งเฟ้อ ชอบสุรุษสุร่าย (วิณี ชิดเชิดวงศ์ 2537:111-113)

รูปแบบของการฝึกความพร้อมในการขับถ่ายในสหรัฐอเมริกาสำหรับอายุเฉลี่ยโดยทั่วไปที่ฝึกหัดขับถ่ายได้ผลสำเร็จคืออายุ 27 เดือน หรือ 2 ขวบเศษดังตารางแสดงขั้นตอนต่างๆที่จะนำไปสู่ความพร้อมในการขับถ่ายของเด็ก

อายุ (Age)	เด็ก (Child)	พ่อแม่ (Parent)
0-12 เดือน	การควบคุมการขับถ่ายอยู่เหนือปฏิกิริยาตอบสนองเด็กเรียนรู้ทำอย่างไรจะได้รับการตอบสนองกับความต้องการและแยกแยะสิ่งต่างๆจากภายนอกด้วยตัวของเด็กเอง	ควรจะมีสุขอยู่กับลูก ไม่ควรเรอร้อนในการที่จะฝึกลูกให้รู้จักการขับถ่ายพ่อแม่ต้องอดทนสักหน่อยในระยะนี้
12-18 เดือน	ความสามารถการควบคุมกล้ามเนื้อในการขับถ่ายกำลังพัฒนาเด็กเริ่มสนใจในการทำตามที่ผู้ใหญ่สั่งและปรับตัวเด็กจะพยายามทำสิ่งใหม่ๆด้วยตนเอง	จัดหากระโถนนั่งและอธิบายวิธีการใช้เมื่อเด็กต้องการนั่งขับถ่ายควรใช้คำปกติที่พูดอยู่ในบ้าน
18-30 เดือน	เด็กถ่ายอุจจาระและปัสสาวะลงในกระโถน เด็กรู้ว่าเมื่อไรเขาต้องการที่จะขับถ่ายจึงจะป็นั่งกระโถนครั้งแรกอาจต้องการพ่อแม่นั่งอยู่ด้วยต่อมากสามารถขับถ่ายอยู่เพียงลำพังและทำความสะอาดหลังจากขับถ่ายด้วยตนเองได้และสนใจที่จะได้รับคำชมจากพ่อแม่	ควรกล่าวถึงการขับถ่ายด้วยการใช้กระโถนอย่างต่อเนื่องความคาดหวังของพ่อแม่กับสิ่งที่ลูกจะปฏิบัติได้ควรเดินสายกลางการยอมรับและหันกลับมาเริ่มต้นฝึกหัดใหม่เมื่อลูกยังไม่พร้อมที่จะขับถ่ายนั้นนับเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการแก้ปัญหาการฝึกขับถ่ายด้วยความอดทน

6.การนอน

การนอนและพักผ่อนอย่างถูกต้องลักษณะของเด็กควรมีลักษณะดังนี้

1) ให้เด็กนอนและพักผ่อนเป็นเวลาได้โดยไม่ต้องบังคับ เด็กวัย 3-5 ปี ควรให้นอนคืนละอย่างน้อย 10 ชั่วโมง

2) ให้เด็กนอนพักกลางวันและรู้จักพักผ่อนเมื่ออ่อนเพลีย เด็กควรได้พักผ่อนและนอนตอนบ่าย จะหลับหรือไม่ก็ได้

3) ให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนอย่างสุภาพก่อนเข้านอน ได้แก่ การทำความสะอาดร่างกายและ จัดเครื่องใช้ในการนอนเองได้

วิธีส่งเสริมให้เด็กนอนอย่างมีความสุข

การช่วยให้เด็กนอนหลับพักผ่อนอย่างมีความสุขนั้น ควรปฏิบัติดังนี้

1) การช่วยให้เด็กเข้านอนเป็นเวลา เพื่อให้เด็กพักผ่อนเต็มที่ โดยกำหนดเวลาไว้อย่างกว้างๆ เช่น 20.00 - 21.00 น. ปัจจุบันเด็กติดรายการโทรทัศน์กันมาก ทำให้นอนไม่เพียงพอ จึงควรทำความเข้าใจกับเด็ก ว่าจะอนุญาตให้นอนดึกได้ในวันใด เช่น คืนวันศุกร์และวันเสาร์ ซึ่งเด็กไม่ต้องรีบตื่นแต่เช้าในวันรุ่งขึ้น

2) ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายก่อนเข้านอน เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า ล้างมือ ล้างเท้า และ บิดสวาท แต่งกายด้วยเสื้อผ้าเบาและหลวมเพื่อให้นอนสบาย และฝึกให้ปูและเก็บเครื่องนอนเอง

3) ห้องนอนของเด็กควรสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีอุณหภูมิพอเหมาะ ไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มียุงและแมลงต่างๆ รบกวน ไม่สว่างหรือมืดเกินไป ให้เด็กสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับอากาศ และห่มผ้าเมื่ออากาศเย็น

4) บรรยากาศขณะเด็กเข้านอนควรสงบ ควรปิดโทรทัศน์ก่อนนอน อาจมีตุ๊กตาหรือหมอน กอดเพื่อให้เด็กรู้สึกว่ามีเพื่อน พ่อแม่ควรอยู่เป็นเพื่อนลูกถ้าลูกต้องการควรสอนให้ลูกสวดมนต์ทำจิตใจ ให้สงบก่อนเข้านอน นอกจากนี้ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอาจเล่านิทานหรืออ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน ซึ่งเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอีกด้วย

5) การส่งเสริมให้เด็กนอนกลางวันจะช่วยให้ร่างกายของเด็กได้พักผ่อน ควรให้เด็กได้นอนนิ่งๆ แม้จะไม่หลับ โดยให้นอนอ่านหนังสือภาพ หนังสือการ์ตูน กอดตุ๊กตาเมื่อเด็กตื่นควรให้ความเอาใจใส่ดูแล ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกว่าจะไม่ถูกทอดทิ้งขณะนอนหลับ เมื่อเด็กโตขึ้นมักไม่ยอมนอนกลางวัน ก็ควรให้นั่งนอนเล่น อย่างสงบ ตอนเย็นรีบให้กินอาหารและเข้านอนแต่หัวค่ำเพื่อให้ได้

พักผ่อนอย่างเต็มที่

6) นอกจากการเข้านอนและพักผ่อนแล้ว เด็กควรตื่นตอนเช้าได้อย่างสดชื่นแจ่มใส ถ้าเด็กไป โรงเรียนอนุบาลหรือศูนย์เด็กปฐมวัย เด็กควรตื่นแต่เช้า พ่อแม่อาจให้นาฬิกาปลุกแก่เด็ก เพื่อให้ตื่นตามเวลา ถ้าเด็ก ตื่นสายไม่ควรเกรี้ยวกราด อารมณ์เสียใส่เด็ก เพราะจะทำให้เด็กไม่สบายใจ ไม่สดชื่นไปทั้งวัน ควรพูดกับเด็ก ด้วยน้ำเสียงปกติ เช่น พูดว่า “เช้านี้อากาศดี ลูกคงไม่อยากจะลุกจากที่นอน แต่ก็ต้องรีบแต่งตัวไปโรงเรียนนะลูก” คำพูดลักษณะนี้แสดงให้เด็กเห็นว่าพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเข้าใจเด็ก เด็กก็จะรีบลุกจากที่นอนโดยไม่หงุดหงิด

4.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนิทาน

4.1ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้ เพื่อให้เป็นคนดีในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนใจไปด้วย ในระหว่างการเล่าให้เด็กฟังอาจจะมีการโต้ตอบซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า (วาโร เพ็งสวัสดิ์. 2544 : 147)

4.2หลักการเล่นนิทาน หลักการเล่นนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักดังต่อไปนี้

4.2.1.การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่า หรืออ่าน ให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ครูจะต้องพิถีพิถัน และพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้ เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นเมื่อจะเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีต ละเอียดย่ออันเป็นพิเศษ ลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมีลักษณะดังนี้ (ดวงเดือน แจ่มสว่าง. 2543 : 44)

4.2.2.นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ดังได้กล่าวแล้วว่าเด็กยังเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตครูควรนำเรื่องที่แปลก ๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาเล่าและไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม

4.2.3.นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็กได้มากน้อยเพียงไร อย่างน้อยที่สุดนิทานเรื่องนั้นจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เช่น มีเรื่องของกิน การเล่นและการท่องเที่ยว เป็นต้น

4.2.4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกฝังจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงดงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4 – 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกเรื่องนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็ก ๆ ฯลฯ

4.2.5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสม ชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพ เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็ก ๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ให้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา

4.2.6. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้งควรจะให้มีเนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลาย ๆ แนว สำหรับเด็กเล็ก ๆ อาจจะต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำ ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อย ๆ จะทำให้เขาเบื่อหน่ายได้

4.2.7. นิทานที่ดีควรมีการแทรกบทตลกขบขัน แต่ต้องเป็นบทตลกที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคือ อย่าเลือกนิทานที่มีบทตลกขบขันที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้ง ให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทตลกที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

4.2.8. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็ก ๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

4.2.9. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก ๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ดีถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณยาหนาชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

4.2.10. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่ง่าย ๆ ซึ่งเด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้ เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้แนะให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื้อพัง พ่อแม่

ครู จัดเก็บของเล่นของใช้ด้วยตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ชัดรงเท้า หวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและของโรงเรียน การดูแลรักษาเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อนหรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

4.3 การเตรียมตัวเล่านิทาน มีขั้นตอนการเตรียมตัวดังต่อไปนี้

การเตรียมตัวก่อนเล่านิทาน การเตรียมตัวก่อนเล่านิทานเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะผู้ที่เริ่มหัดเล่านิทานใหม่ ๆ ครูบางคนอาจรู้สึกว่าการเล่านิทานเป็นเรื่องยากมาก บางคนอาจคิดว่าจำเป็นต้องจำเนื้อเรื่องให้ได้คำต่อคำ การเล่านิทานไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด เพียงแต่ผู้เล่าจะต้องรู้จักและเข้าใจเรื่องที่เล่าอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้การเล่านิทานดำเนินไปตามลำดับของเรื่อง และเพื่อป้องกันการลืม ผู้เล่าควรปฏิบัติตามนี้ (พรทิพย์ วินโกมินทร์, 2542 : 30 – 32)

1. อ่านเรื่องนั้นโดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ปิดหนังสือ ลองคิดทบทวนภาพที่คิดสร้างไว้

2. อ่านเรื่องอีกครั้ง แล้วพิจารณาว่าจะเล่าให้เหมือนกับต้นฉบับเดิมทุกอย่างหรือจะเรียบเรียงคำพูดใหม่ โดยไม่ให้เสียเค้าโครงเรื่องเดิม และรักษาสำนวนดีไว้ด้วย และจะตัดข้อความปลีกย่อยตอนใดทิ้งบ้าง

3. เขียนสังเขปเรื่องเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามลำดับไม่สับสน และเพื่อกันลืมควรบันทึกข้อความหรือสำนวนดี ๆ ไว้ พยายามใช้คำพูดของตัวละคร

4. วางแผนที่จะหาวิธีการเริ่มต้นเล่านิทานที่น่าสนใจ หลีกเลี่ยงการบรรยายที่ไม่จำเป็น

5. หาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพิ่มเติม เช่น ความรู้เกี่ยวกับตัวละคร ขนบธรรมเนียม ประเพณี และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

6. เลือกวิธีการเล่านิทานตามที่เหมาะสม เห็นว่าเหมาะสม การเล่านิทานทำได้หลายแบบ ตั้งแต่วิธีการอย่างง่าย ๆ คือ การเล่าด้วยปากเปล่า โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์เลย หรืออาจมีอุปกรณ์ประกอบก็ได้

7. ครูควรเตรียมวิธีการบางอย่างที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กเงยบเสียง และพร้อมที่จะฟังนิทาน เช่น การเล่นกับนิ้ว หรือเพลงสั้น ๆ ที่เด็กสนใจ ฯลฯ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้คลายความกระวนกระวายหรือความอยุ่ไม่สุขลงได้ เมื่อครูใช้วิธีการให้เด็กสงบนิ่ง พร้อมที่จะฟังแล้วครูจึงเริ่มเล่านิทาน

8. ทดลองเล่า ผู้เริ่มเล่านิทานใหม่ ๆ ควรทดลองเล่าเรื่องนั้นให้ขึ้นใจ โดยหัดเล่าดัง ๆ เพื่อทดสอบน้ำเสียง หรือฝึกเล่าหน้ากระจก เพื่อสังเกตท่าทางของตนเอง

9.การใช้เสียง น้ำเสียงหรือเสียงในการเล่า ต้องส่งความรู้สึกให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้ายตามผู้เล่า เพราะเสียงจะเป็นสื่อที่แสดงความรู้สึกได้ดี เช่น “เศร้าโศก เสียงต้องเบา ลั่นเครือ กิริยาท่าทางต้องอยู่ในสภาพสิ้นหวัง” “ตื่นเต้น เสียงควรฟังชัดเจนนั่นร่ว” “เสียงผู้ขาย หัวใหญ่” “เสียงผู้หญิง นุ่ม แหลมนเล็กน้อย” “การเล่านิทานไม่ควรใช้เสียงระดับเดียวกัน ควรมีสอง ต่ำ หนักเบา บางที” “อาจขาดหายไปหรือหยุดเล็กน้อย เพื่อเร้าให้ผู้ฟังตั้งใจ สนใจติดตามเรื่องยิ่งขึ้น” และ

ท่าทาง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ต้องสัมพันธ์กับน้ำเสียง ซึ่งจะช่วยนำความรู้สึกของผู้ฟังให้คล้ายตามไปด้วย ผู้เล่าไม่จำเป็นต้องใส่ท่าทางมากนักแต่ต้องสัมพันธ์กับอารมณ์ในขณะที่เล่า ผู้ฟังจึงจะเกิดความรู้สึกคล้ายตาม ผู้เล่าควรใช้ท่าทางประกอบเล็กน้อย เช่น ขยับแขน ขา พยักหน้า โยกตัว หรือทำมือประกอบ ท่าตาโต เมื่อถึงตอนน่ากลัว ตกใจ หวาดเสียว พยายามให้ความรู้สึกออกทางนิยน์ตามากที่สุด และพยายามกวาดสายตามองดูเด็กให้รอบ ๆ

ดังนั้นก่อนเล่านิทาน ผู้เล่าควรถามตัวเองว่าจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีแล้วหรือยัง เช่น การเริ่มต้นของนิทาน ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้อความที่ไพเราะบางตอน บทสนทนาของตัวละครในเรื่อง ฯลฯ หากยังจำไม่ได้หมด ควรเตรียมตัวใหม่ให้พร้อมก่อนการเล่านิทาน

การเล่านิทานควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วินโกมินทร์. 2542 : 32 – 33)

1.จัดผู้ฟังให้นั่งเรียบร้อยและสบาย เป็นกลุ่มหรือครึ่งวงกลมบนเก้าอี้ หรือบนพื้นก็ได้ ควรให้เด็กนั่งหันหลังให้น้ำต่าง จะได้ไม่เห็นสิ่งอื่นที่จะดึงดูดความสนใจไป และควรให้เด็กนั่งห่างจากของเล่นที่จะทำให้วอกแวก ครูอาจหาจากบังไม่ให้เด็กมองเห็นของเล่นเหล่านั้นก็ได้

2.ผู้เล่าควรมั่นบนเก้าอี้เตี้ย ๆ เพื่อให้ผู้ฟังมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงผู้เล่าชัดเจน

3.ผู้เล่าต้องใช้เสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกันด้วยเสียงธรรมชาติของตนเองไม่ใช่ตะโกน ต้องออกเสียงชัดเจน จังหวะการพูดให้พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ใช้น้ำเสียงเหมาะกับตัวละครในเรื่อง ไม่พูดผิด ๆ ถูก ๆ หรือหยุดนานเกินไป เว้นจังหวะให้พอเหมาะ เด็กเล็กมักชอบเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ลมพัด ก็ควรเติมคำว่า “หวือ ๆ” หมาเห่า “โ으้ง โ으้ง” ฯลฯ ถ้าผู้เล่าใช้เสียงตามธรรมชาติเหล่านั้นมาประกอบด้วยยิ่งดี จะทำให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น และผู้ฟังจะมีความรู้สึกเหมือนกับสัมผัสเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

4.ขณะเล่า อาจทำท่าทางประกอบด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดู ไม่ได้แกล้งทำจนผิดธรรมชาติและอย่าแสดงท่าทางมากเกินไป

5.ผู้เล่าต้องไม่ออกนอกเรื่องหรือเล่าเรื่องอื่นแทรก จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจไขว่เขว และอย่าสอดแทรกเรื่องศีลธรรมมากเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อ

6. ผู้เล่าจะต้องทำใจให้สนุกไปตามเนื้อเรื่องด้วยต้องไม่ฝืนใจเล่า การเล่านิทานจึงจะออกรส
สนุกสนาน

7. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิตโดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละคร
ให้ชัดเจน บรรยายสถานที่ที่เกิดขึ้นให้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และทำให้ผู้ฟัง
เกิดความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปนั่งอยู่ ณ ที่นั้นด้วย

8. เลือกพื้นถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะกับระดับของผู้ฟัง

9. ขณะเล่านิทานทำใจให้สบาย ๆ และมองผู้ฟังอย่างทั่วถึงทุกคน ในขณะที่เล่า หาก
ผู้ฟังแสดงความไม่สนใจ ผู้เล่าควรใช้ไหวพริบแก้ไขวิธีการเล่าให้ตื่นเต้นเร้าใจยิ่งขึ้น

10. ควรคำนึงถึงระยะเวลาให้พอเหมาะกับความสนใจของผู้ฟังด้วย โดยจะต้องดูวัยของ
ผู้ฟังเพราะระดับความสนใจของเด็กในแต่ละวัยแตกต่างกัน เช่น เด็กอายุประมาณ 5 ขวบ จะมี
ความสนใจประมาณ 15 นาที ดังนั้น นิทานจึงไม่ควรเล่าเกิน 15 – 20 นาที เพราะถ้านาน
เกินไป เด็กจะเบื่อ และจำนวนเรื่องที่เล่าก็ไม่ควรเล่าเกินคราวละ 2 เรื่อง

4.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541)

1. สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
2. ผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก
3. ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ทำให้ช่วงความสนใจมีมากขึ้น
4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์
5. ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย
6. ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ
7. ส่งเสริมความกล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
8. ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน

5. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Satisfaction" ซึ่ง
ความพึงพอใจในการเรียนรู้มีความจำเป็นและความสำคัญในวิชาคณิตศาสตร์ เพราะธรรมชาติของ
การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์นั้น ต้องใช้ความพึงพอใจเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา ซึ่งมี
นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ (2549 : 189) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุข สดชื่น เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จ ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมาย ตามความต้องการ ความพึงพอใจจึงเป็นผลของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง โดยมีการจูงใจ (Motivation) หรือสิ่งจูงใจ (Motivators) เป็นตัวเหตุ

กอนน ทศานนท์ (2553 : 35) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม ประสบการณ์ ที่แต่ละบุคคลได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคล นั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

ทิพยา นิลดี (2553 : 76) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อกิจกรรมที่กระทำ ที่ปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล จากความหมายของคำว่า ความพึงพอใจในการเรียนที่บุคคลต่าง ๆ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นด้วยความเต็มใจ ซึ่งความรู้สึก ความนึกคิด หรือความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่ชอบหรือพึงพอใจ ในด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล ย่อมจะแตกต่างกันไปตามการรับรู้ของแต่ละคนพฤติกรรมต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านของแต่ละบุคคลอาจเป็นทางบวก หรือทางด้านลบของพฤติกรรมนั้น ๆ

5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

วรวรรณ กฤตยากรนุพงศ์ (2551 : 23) กล่าวว่า บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในการเรียน จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างมากระตุ้นให้เกิดความรักหรือทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนั้น บุคคลจะเกิด

ความพึงพอใจนั้นจะต้องมีการจูงใจให้เกิดขึ้น แรงจูงใจหรือการจูงใจ (motivation) หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้น หรือถูกผลักดันให้แสดงพฤติกรรม เพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่วางไว้

ประสาธ อิศรปริดา (2552 : 330 – 333) ได้สรุปความรู้สึกพอใจหรือทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งมีผล

ก่อให้เกิดความพึงพอใจ เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ

2) ปัจจัยด้าน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และมีหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการและความพึงพอใจ เป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมให้ บุคคลมีทัศนคติที่ดี มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้หรือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีในการเรียนรู้นั้น

5.3 การวัดความพึงพอใจ

ประภาพันท์ พลายจันทร์ (2546 : 6) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

- 1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจจะถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ
- 2) วิธีการสัมภาษณ์เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
- 3) วิธีการสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 121) กล่าวว่า วิธีการวัดความพึงพอใจเป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยดำเนินการหลังจากนักเรียนศึกษาบทเรียนปฏิบัติการครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งค่าไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึก

ต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ ที่น่าพอใจ

จากการศึกษาความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียน จะมีความ สัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือ สิ่งที่เราจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน เกิดความรู้สึกรักใคร่ หรือเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณิษา หาคุณ(2559)ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมหนังสือนิทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมหนังสือนิทานก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการหนังสือนิทาน ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง มีค่าคะแนนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และนันทิยา เกิดวิชัย(2541)ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบริโภคนิสัยกับภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเขต 11 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริโภคนิสัย ภาวะโภชนาการและความสัมพันธ์ระหว่างบริโภคนิสัยและภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติเขต 11 ผลการศึกษาพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ42.25มีนิสัยและภาวะบริโภคนิสัยในระดับดีมากโดยมีคะแนนบริโภคนิสัยคิดเป็นร้อยละ78.10บริโภคนิสัยที่เด็กก่อนวัยเรียนปฏิบัติถูกต้องเป็นประจำมากที่สุดคือรับประทานอาหารเช้าครบ 3 มื้อร้อยละ96.50ส่วนบริโภคนิสัยที่เด็กปฏิบัติถูกต้องน้อยที่สุดคือดื่มนมเป็นประจำทุกวันร้อยละ40.50เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ72.00 มีภาวะโภชนาการอยู่ในระดับมากและบริโภคนิสัยของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการที่ระดับความมีนัยสำคัญระดับ.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1.1 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก)

1.2 ผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 คน ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน จำนวน 9 คน

1.4 ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มภาคสนาม (1:10) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 10 คน จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุดคือ

- 1) การล้างมือ
- 2) การทานอาหารที่มีประโยชน์
- 3) การแปรงฟัน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบประเมินความเหมาะสมสอดคล้องด้านองค์ประกอบสำหรับผู้เชี่ยวชาญของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับ ตามแนววิธีของลิเคิร์ท

4.2 แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน

4.3 ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2

วิธีดำเนินการสร้างชุดการสอน

1. ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ดำเนินการดังนี้

1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จากหนังสือ ตำรา งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรม

2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ศึกษาคู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขนิสัย

3 ศึกษามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย ที่เกี่ยวกับเรื่องสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนด การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

4 ยกร่างชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่1 การล้างมือ

ชุดที่2 การทานอาหารที่มีประโยชน์

ชุดที่3 การแปรงฟัน

โครงสร้างของชุดกิจกรรมแต่ละชุด

1 กล้อง/ซองสำหรับบรรจุชุดกิจกรรม

2 คู่มือครู มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์

2.2 ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม

2.3 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

2.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

2.5 บทบาทนักเรียน

2.6 แผนการจัดประสบการณ์

2.7 การประเมินผล

5 นำชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่สร้างขึ้นให้
อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6 นำชุดกิจกรรมที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
และจัดพิมพ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

7 นำชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ใช้
นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 1 คนและนำผลที่
ได้มาปรับปรุงแก้ไขเรื่องความเหมาะสมของเวลา ภาษา กิจกรรมต่าง ๆ

8 นำชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (1:3) จำนวน 9 คน
ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 3 คนมาหาค่า
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

9 นำชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (1:10) จำนวน 30 คน ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 10 คนมาหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

10 ปรับปรุงชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่สมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1.วิเคราะห์คุณภาพชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จาก การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้น อนุบาล 2 กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมา อย่างละ 10 คน จำนวน 30 คน โดยหา ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 หน้า 102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	n	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 103)

$$S. D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยพิจารณาความเหมาะสมชุดการสอน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ได้กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาว่าชุดการสอนว่ามีความเหมาะสม คือ ความคิดของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

2.การตรวจสอบประสิทธิภาพนวัตกรรมการศึกษา โดยใช้สูตร ดังนี้ (รัตนะ บัวสน, 2552, หน้า 103)

$$E_1 = \frac{\sum x_1/n}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\sum x_2/n}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_1	หมายถึง	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หรือผลที่เกิดขึ้นเป็นระยะ
	E_2	หมายถึง	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้สิ้นสุดลงหรือผลสรุปรวม
	$\sum x_1$	หมายถึง	คะแนนรวมของทุกคนจากแบบฝึกหัดย่อยแต่ละชุดหรือจากผลการปฏิบัติแต่ละครั้ง

$\sum x_2$	หมายถึง	คะแนนรวมของทุกคนจากการทดสอบสรุปรวม
A	หมายถึง	ผลรวมคะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือการฝึกปฏิบัติย่อยๆทุกครั้ง
B	หมายถึง	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหรือแบบฝึกปฏิบัติหลังการใช้นวัตกรรม
n	หมายถึง	จำนวนนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน

ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยและเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยกับเกณฑ์ร้อยละ 80

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 คน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) แบบแผนการทดลองนี้เขียนเป็นลักษณะได้ว่า (ริตนะ บัวสนธ์, 2552)

Gr O ₁ T O ₂
เมื่อ Gr หมายถึง กลุ่มหนึ่ง
O หมายถึง การทดสอบหรือการสอบวัดก่อนการใช้นวัตกรรม
T หมายถึง การใช้นวัตกรรมการศึกษา (หรือการใช้เงื่อนไขการทดลอง)
O หมายถึง การทดสอบหรือการวัดครั้งหลัง

ภาพ 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดลองก่อนหลัง
(One Group Pretest-Posttest Design)

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ใช้แบบสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-Test) ด้วยแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยแนะนำและควบคุมดูแล การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตาราง 21 แสดงเวลาดำเนินการทดลองโดยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วันที่	ชุดที่	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
-	-	แนะนำการเรียนและทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียน	2
1	ชุดที่ 1	การล้างมือ	2
2	ชุดที่ 2	การทานอาหารที่มีประโยชน์	2
3	ชุดที่ 3	การแปรงฟัน	2
-	-	ทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียน	2
-	-	รวม	10

3. เมื่อสอนจบบทเรียนแล้วใช้แบบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียน (Post-test) ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการสร้างแบบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้

1. ศึกษาหลักการและทฤษฎี วิธีการประเมิน รูปแบบการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2

3.กำหนดโครงสร้างแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยวิเคราะห์จุดประสงค์และระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4.สร้างแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ซึ่งเป็นข้อสอบประเภทจับคู่รูปภาพ เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปภาพ และมิติสัมพันธ์ของรูปภาพ จำนวน 20 ข้อ

5.นำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เพื่อตรวจสอบความยากง่ายและความเหมาะสมของภาษา พบว่าภาพไม่ชัดเจน พิมพ์ผิดเป็นบางคำ ใช้ภาษาที่เข้าใจยากเกินไป รูปภาพไม่ชัดเจน

6.ปรับปรุงแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7.จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ให้นักเรียนจำนวน 30 คน ทดสอบโดยผู้วิจัยควบคุมด้วยตนเอง

2.ตรวจนับคะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1.นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ

2.นำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.เปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ด้วยการทดลองความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนทดลองกับหลังทดลอง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent

4.เปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ด้วยการทดลองความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังทดลองกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติพื้นฐาน

1.1ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,2535,หน้า 102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,2545 หน้า 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ โดยใช้สูตร ดังนี้(รัตนะ บัวสนธ์,2552, หน้า 103)

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยสถิติทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent) โดยใช้สูตร (ปกรณ์ ประจัญบาน,2552, หน้า 239) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำหรับรูป SPSS for window และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$r = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, df = n - 1$$

เมื่อ

D แทน ผลต่างระหว่างคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคน
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 df แทน องศาแห่งความอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 คน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

- 1.ศึกษาหลักการ วิธีการประเมิน การสร้างแบบประเมิน จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2.ร่างคำถามตามกรอบแนวคิดของชุดการสอนจำนวน 7 ข้อ
- 3.กำหนดค่าคะแนนมาตราส่วนประมาณค่า ให้ 5 ระดับ ดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 4.นำแบบประเมินความพึงพอใจไปหาคุณภาพโดยนำแบบประเมินความพึงพอใจ ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 5.จัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบประเมินความพึงพอใจ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ให้นักเรียนจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยเป็นคนสัมภาษณ์ให้นักเรียนตอบแบบประเมินทีละคน
- 2.ตรวจนับคะแนนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มาตรวจให้คะแนนดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน	5
มีความพึงพอใจมาก	ให้คะแนน	4
มีความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน	3
มีความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนน	2
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1
- 2.นำผลการให้คะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 103)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1สถิติพื้นฐาน

1.1ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,2535 หน้าที่ 102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,2545 หน้า 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

1. ผลการสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 การล้างมือ

ชุดที่ 2 การทานอาหารที่มีประโยชน์

ชุดที่ 3 การแปรงฟัน

โครงสร้างของชุดการสอนแต่ละชุด

1 กล้อง/ซองสำหรับบรรจุชุดกิจกรรม

2 คู่มือครู มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์

2.2 ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม

2.3 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

2.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

2.5 บทบาทนักเรียน

2.6 แผนการจัดประสบการณ์

2.7 การประเมินผล

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ท่านมาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานได้ค่าดังตาราง 22 – 24

ตาราง 22 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 1)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
2.	เนื้อหากิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	กิจกรรมมีเนื้อหาถูกต้องตามหลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
4.	กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	มีคำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
6.	ภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
7.	แบบฝึกและแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
สรุป		4.81	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่าชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 1 โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุดทุกข้อ ($\bar{x} = 4.67 - 5.00$)

ตาราง 23 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง
สุนนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 2)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	$S.D.$	ระดับความ เหมาะสม
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
2.	เนื้อหากิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.33	0.53	มาก
3.	กิจกรรมมีเนื้อหาถูกต้องตามหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.33	0.53	มาก
5.	มีคำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน	4.00	0.00	มาก
6.	ภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
7.	แบบฝึกและแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
	สรุป	4.57	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่าชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 2 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 2 โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด($\bar{x} = 4.57$)
และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด($\bar{x} = 4.00 - 5.00$)

ตาราง 24 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้าง
สุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ชุดที่ 3)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
2.	เนื้อหากิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	กิจกรรมมีเนื้อหาถูกต้องตามหลักสูตร	4.67	0.58	มากที่สุด
4.	กิจกรรมมีความง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	มีคำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
6.	ภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.33	0.53	มาก
7.	แบบฝึกและแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด
	สรุป	4.76	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่าชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 2 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 3 โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด($\bar{x} = 4.76$)
และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด($\bar{x} = 4.33 - 5.00$)

เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมจากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร

ตาราง 25 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหาด้านภาษาเวลาในการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 3 คน

ชุดกิจกรรม	การตรวจสอบความเหมาะสม			การปรับปรุง/แก้ไข
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
ชุดที่1 การล้างมือ	เนื้อหาดี ความ เหมาะสม	รูปภาพไม่ ชัดเจน	เหมาะสม กับกิจกรรม	ปรับปรุงแก้ไขรูปภาพให้ ชัดเจนขึ้น
ชุดที่2 การทาน อาหารที่มี ประโยชน์	เนื้อหาดี ความ เหมาะสม	ใช้ภาษาที่ เข้าใจยาก เกินไป	เหมาะสม กับกิจกรรม	ปรับปรุงแก้ไขข้อความให้ สื่อความหมายให้เข้าใจ ง่ายขึ้น
ชุดที่3 การแปรง ฟัน	เนื้อหาดี ความ เหมาะสม	ภาพไม่ชัดเจน พิมพ์ผิดเป็น บางคำ	เหมาะสม กับกิจกรรม	ปรับปรุงแก้ไขข้อความให้ สื่อความหมายให้ชัดเจน ขึ้น

จากตาราง 25 เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมจากการทดลองใช้ชุดการสอนกับนักเรียนจำนวน 3 คน ใช้นักเรียนที่มีผลการประเมินพัฒนาการ เก่ง ปานกลาง และอ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีที่ผ่านมาอย่างละ 1 คน โดยผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม การแสดงออกในการเรียนรู้ของนักเรียนและสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า ข้อความในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจนโจทยและคำสั่งใช้ภาษาที่เข้าใจยากเกินไป และในด้านของเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม และมีการพิมพ์ผิดเป็นบางคำ และผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้สื่อความหมายให้ชัดเจนขึ้น

ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3)ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปานกลาง
อ่อน อย่างละ 3 คน จำนวน 9 คน ได้ผลดังตารางที่ 26

ตาราง 26 การตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) ของชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมนิทาน
เพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาล 2 (n=9)

คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (30 คะแนน)					คะแนนจาก แบบทดสอบ หลังเรียน
นักเรียน (n=9)	ครั้งที่ 1(10)	ครั้งที่ 2(10)	ครั้งที่ 3(10)	รวม (30)	คะแนนรวม (20)
เฉลี่ย	8.00	8.11	8.67	24.78	17.56
เฉลี่ยร้อยละ	80.00	81.11	86.67	82.60	87.80
เฉลี่ยรวม			82.60		ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 82.60					ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 82.60/87.80$					

จากตาราง 26 พบว่า ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
มีประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดในระหว่างการใช้จำนวน 3 ครั้ง คะแนนเต็ม 30 คะแนน มี
นักเรียนจำนวน 9 คน ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.60 และประสิทธิภาพของ
นวัตกรรมการศึกษาที่เกิดในภายหลังการใช้สิ้นสุดลง (E_2) เท่ากับ 87.80 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้
ในด้านกระบวนการหรือระหว่างดำเนินการใช้ชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพ 80/80ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนด

ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ (1:10) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์
80/80 ได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ใช้นักเรียนที่ เก่ง ปาน
กลาง อ่อน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่ผ่านมาอย่างละ 10 คนจำนวน 30 คน ได้ผลดังตารางที่

ตาราง 27 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพกลุ่มภาคสนาม (1:10) ของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยตามเกณฑ์ 80/80 ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 (n=30)

คะแนนระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (30 คะแนน)					คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน
นักเรียน (n=30)	ครั้งที่ 1(10)	ครั้งที่ 2(10)	ครั้งที่ 3(10)	รวม (30)	คะแนนรวม (20)
เฉลี่ย	8.37	8.10	8.20	24.67	17.43
เฉลี่ยร้อยละ	83.7	81.00	82.00	82.23	87.15
เฉลี่ยรวม	82.23				ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 82.23					ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 82.23/87.15$					

จากตาราง 27 พบว่า ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดในระหว่างการใช้จำนวน 3 ครั้ง คะแนนเต็ม 30 คะแนนมีนักเรียนจำนวน 30 คน ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 82.23 และประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดในภายหลังการใช้สิ้นสุดลง (E_2) เท่ากับ 87.15 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านกระบวนการหรือระหว่างดำเนินการใช้ชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน

1.ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (n=30)

การทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (1-tail)
ก่อนเรียน	13.43	1.59	11.15**	0.00
หลังเรียน	17.43	1.04		

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 28 พบว่าผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.43 และ 17.43 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

1.ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างหลังเรียนและกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างหลังเรียนและกับเกณฑ์ร้อยละ 80 (16 คะแนน/ก = 30)

การทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (1-tail)
หลังเรียน	17.43	1.04	7.55**	0.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า พัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.43คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.15 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนพัฒนาการทางการเรียนรู้หลัง

เรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าคะแนนพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

1.ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 นำเสนอผลดังตาราง 30

ตาราง 30 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (n=30)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1 ชุดกิจกรรมมีจำนวนเพียงพอ	2.93	0.69	ปานกลาง
2 นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้จากการแนะนำของครู	3.27	0.91	ปานกลาง
ด้านกระบวนการ			
3 นักเรียนเข้าใจเนื้อหากิจกรรมได้ง่ายขึ้น	3.50	0.51	มาก
4 นักเรียนชอบกิจกรรมในชุดการสอน	4.63	0.49	มากที่สุด
5 นักเรียนชอบรูปแบบของสื่อการสอน	4.57	0.50	มากที่สุด
ด้านผลผลิต			
6 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดการสอนที่ครูนำมาใช้	4.47	0.51	มาก
7 นักเรียนบอกชื่อสัตว์ที่อยู่ในรูปได้	4.53	0.51	มากที่สุด
รวม	3.98	0.72	มาก

จากตาราง 30 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนชอบกิจกรรมในชุดการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 รองลงมา คือนักเรียนชอบรูปแบบของสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือชุดกิจกรรมมีจำนวนเพียงพอมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบสุขนิสัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัย
 - 2.2 เพื่อเปรียบเทียบสุขนิสัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีสุขนิสัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีสุขนิสัยหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ในการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดทำชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุดกิจกรรม และได้นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณา ความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรม จากนั้นได้ทำการปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ และนำชุดกิจกรรมไปทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 9 คน และนักเรียนชั้นชั้นอนุบาลปีที่ 2/3 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

โดยเปรียบเทียบผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และเปรียบเทียบผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนิษย์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบประเมินความพึงพอใจ เรื่องการเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ให้นักเรียนจำนวน 30 คนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยเป็นคนสัมภาษณ์ให้นักเรียนตอบแบบประเมินทีละคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุด รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นแบบข้อสอบแบบโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกันจำนวน 7 ข้อ และข้อสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 13 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้าจำนวน 2 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 3 ข้อ และด้านผลผลิตจำนวน 2 ข้อ รวมเป็น 7 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สรุปได้ดังนี้
 - 1.1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุด พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.13)
 - 1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าผลการทดลองชุดกิจกรรมจำนวน 3 ชุด กับนักเรียนจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.60/87.80 และนำไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน พบว่ามีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.23/87.15 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปี

ที่ 2 สรุปผลดังนี้คือ พัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.72)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.13) ผลการทดลองหาประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว โดยพิจารณาจากโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ศึกษามาตรฐาน และตัวบ่งชี้ หลักการและวิธีการเขียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยมีการปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เกิดจากชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ทุกชุดสามารถพัฒนาการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งชุดกิจกรรมยังสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียน

2. พัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้หลังเรียนตามเกณฑ์ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 สามารถทำให้นักเรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดพัฒนาการทางการเรียนรู้ เช่น ดังที่ อภิรดี สีนวล (2547, น. 55-56) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเล่านิทานไว้ว่าเด็กหรือผู้ฟัง จะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมทำให้เด็กๆ เข้าใจในความดีงามยิ่งขึ้น และรูปแบบการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน ที่ผู้วิจัยใช้เน้น

การมีส่วนร่วมของเด็กมีลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมโดยก่อนเล่นนิทาน ครู และเด็กร่วมกัน สนทนาเกี่ยวกับภาพการล้างมือ การแปรงฟัน การทานอาหารที่มีประโยชน์ ว่าเป็นพฤติกรรมในการ มีสุขนิสัยที่ดี ครูนิทานที่ครูได้เตรียมไว้มาให้เด็กได้ดูภาพ หน้าปก และให้เด็กเดาชื่อเรื่องจากภาพ หน้าปก พร้อมทั้งแนะนำตัวละครต่างๆ ในนิทานให้เด็กได้รู้ ขณะเล่นนิทาน ครูเล่นนิทานให้เด็กฟัง พร้อมทั้งให้เด็กได้ดูภาพ ประกอบ ในการเล่นนิทาน หลังเล่นนิทานครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ แสดง ความคิดเห็นถึงตัวละครและเรื่องราวในนิทาน และกระตุ้นให้เด็กสรุปข้อคิดจากนิทานที่ได้ฟัง ครู และเด็กร่วมกันสรุปเนื้อหาของนิทานโดยให้โอกาสเด็กในกลุ่มผลัดกันพูดตอบ หรืออธิบายซึ่งเป็นการ พูดที่ผลัดกันทีละคน ตามเวลาที่กำหนดและครูร่วมสนทนาซักถามปัญหา การที่เด็กได้ คิด เชื่อมโยงเนื้อหาของนิทานและมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ ที่นำไปสู่การเรียนรู้อย่างเข้าใจ พบว่า นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยทำกิจกรรมดังกล่าวได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมนิทาน

เสริมสร้างสุขนิสัยสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$ S.D. = 0.72) ทั้งนี้เป็นเพราะชุดกิจกรรมมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมเป็นกลุ่มซึ่งนักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่เนื่องจากแรง เสริมที่ครูให้คือคะแนนของกลุ่ม มีการเล่นเกมร่วมกัน ทำให้ไม่น่าเบื่อเห็นได้จากนักเรียนจะให้ความ สนใจกับชุดกิจกรรมนักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถตอบคำถามที่ครูถามได้เป็นส่วนใหญ่ รวมถึง สื่อต่างๆที่ครูใช้ รวมถึงเทคนิคต่างๆที่ครูได้นำมาสอดแทรกในกิจกรรม เช่น เพลง คำคล้องจอง นิทาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ โดยนักเรียนทุก คนมุ่งความสนใจกับการฟังนิทานโดยไม่ส่งเสียงคุยกันจนกระทั่งจบ เมื่อครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้คิด และร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียนโดยครูใช้คำถามนำ นักเรียนก็ สามารถได้ตอบและพูดคุยตามหัวข้อคำถามที่ครูตั้งไว้ได้ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ เกมเป็นการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจกรรมการเรียนรู้ เห็น ได้จากนักเรียนส่วนใหญ่ ส่งเสียงดีใจ ตบมือเมื่อได้รับคำเฉลยจากเกม ซึ่งสอดคล้องกับ กฎแห่ง ความพึงพอใจ (Law of Effect) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอนโดว์ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงใจ ย่อมจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึง เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนเองพึงพอใจจะช่วยให้การเรียนการสอน ประสบความสำเร็จการศึกษาสิ่งใดเป็นเร้า หรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (ทศนา แซมณี, 2560, หน้า 51-52) ซึ่งสอดคล้องกับ สรวีย์ พวงเดชานนท์

(2559) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางภาษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้สร้างหนังสือนิทานร้อยกรองที่มีเนื้อหาตรงกับ ความสนใจและวัยของเด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีรูปภาพประกอบที่สวยงาม ครูใช้เทคนิคการเล่านิทานที่น่าสนใจทั้งด้านลีลาและการใช้น้ำเสียงในการเล่าช่วยกระตุ้นเร้าให้เด็กมีความสนใจในการฟังนิทาน และ มาณวิกา บุญรินทร์ (2552 : 54-56) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบรูปภาพ ที่มีต่อความสามารถในการจับใจความของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนไหล่นองเลิง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบรูปภาพทั้งในภาพรวม และรายพฤติกรรมอยู่ในระดับสนใจมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การเสริมแรงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการควบคุมให้นักเรียนทำกิจกรรมให้ตรงเวลา เช่น การให้คะแนนเพิ่มกับกลุ่มที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนเป็นการเสริมแรงที่ใช้ได้ดี
2. กรณีผู้สอนเจอนักเรียนที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการทำกิจกรรมในช่วงทำกิจกรรมกลุ่ม ต้องควรกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยนำคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสรุปให้ทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม
3. ในการสร้างสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนตั้งคำถาม หรือการซักถามอภิปราย ผู้สอนต้องควบคุมเวลาให้ดี เพื่อให้ใช้ชุดกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างนวัตกรรมอื่นๆหรือใช้วิธีสอนอื่นๆเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสุนัขใน ด้านอื่นๆอีก เช่น การขับถ่าย การแต่งกาย
2. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมในเรื่องอื่นๆหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กรองกาญจน์ เชิญชัยวิรากุล. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

กันยา ลุมพิกานนท์. (2548). กิจกรรมเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.

ฉะเชิงเทรา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

เกศรา เสนงาม แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร และ ลักษณะ คงแสง. (2554). ภาวะสุขภาพและปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพของเด็กที่รับบริการ ที่ฝ่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย.

วารสารพยาบาลสงขลา. ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2555.

จิตติมา เล็กยิ้ม. (2553). การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมสุขภาพ

อนามัยของเด็กวัยอนุบาล โรงเรียนสาละยม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัยภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์.(2531). ชุดการสอนระดับประถมศึกษา. (เอกสารประกอบคำสอน).

กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์.(2558). แปรสับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์

ครั้งที่ 6. นนทบุรี:พิบาลานซ์ดีไซด์แอนปรินต์.

ทศนา แคมมณี.(2560). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..

ทัศนีย์ นาคุณทอง. (2546). การจัดการศึกษาระดับบริหาร. มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

เทิดศักดิ์ จันเสวี. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใน

โรงเรียนเขตเทศบาลตำบลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นงนตร ธรรมบวร.(2544).การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย,กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญใจ ศรีสถิตนรากร.(2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัติการ

วัดเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ: จามจุรี.

พัชรา พลเยี่ยม.(2553). การพัฒนาชุดเกมประกอบการเรียนรู้ด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดย

ใช้ชุดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคเรียนด้วยช่วยกัน สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกบัวค้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ.(2556). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:

แฮสส์ ออฟ เคอร์มิสท์..

ศิริชัย กานจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สรวิทย์ พวงเดชาชนน.(2559). ผลการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทาง

ภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2.การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย

ระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน”:

วิทยาลัยนครราชสีมา.

สุวิทย์ มูลคำ สุนีย์ มูลคำ. (2547). 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่

5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.กรุงเทพฯ

:พรักหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.

กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยและแบบวัดการมีสุขนิสัย

1. นางสาวบุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
2. ดร.เบญจนาถ อมรประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านลำนะโกรก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาศึกษาปฐมวัย
3. นางสาวเดือน แก้วแท้ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ภาคผนวก ข

แบบประเมินองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
แบบประเมินองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อประเมินองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ลงในช่อง "ความเหมาะสม" ที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ผลการพิจารณา
		5	4	3	2	1	
1.	การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ						
2.	เนื้อหากิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
3.	กิจกรรมมีเนื้อหาถูกต้องตามหลักสูตร						
4.	กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน						
5.	มีคำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมที่ชัดเจน						
6.	ภาษาที่ใช้มีความถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
7.	แบบฝึกและแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์						

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง

ตาราง 31 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การล้างมือ (ชุดที่1)
ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S. D.
	1	2	3		
1	4	5	5	4.67	0.58
2	5	5	5	5.00	0.00
3	4	5	5	4.67	0.58
4	5	5	5	5.00	0.00
5	5	4	5	4.67	0.58
6	4	5	5	4.67	0.58
7	5	5	5	5.00	0.00
รวม	4.57	4.86	5.00	4.81	0.18

ตาราง 32 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การทานอาหารที่มี
ประโยชน์ (ชุดที่2) ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S.D.
	1	2	3		
1	4	5	5	4.67	0.58
2	4	4	5	4.33	0.53
3	5	5	5	5.00	0.00
4	4	5	4	4.33	0.53
5	4	4	4	4.00	0.00
6	5	5	5	5.00	0.00
7	4	5	5	4.67	0.58
รวม	4.29	4.71	4.71	4.57	0.37

ตาราง 33 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดการสอน เรื่อง การแปรงพื้น (ชุดที่3)
ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S.D.
	1	2	3		
1	5	5	4	4.67	0.58
2	5	5	5	5.00	0.00
3	5	5	4	4.67	0.58
4	5	5	5	5.00	0.00
5	5	5	5	5.00	0.00
6	4	5	4	4.33	0.53
7	4	5	5	4.67	0.58
รวม	4.71	5.00	4.57	4.76	0.25

ตาราง 34 แสดงผลคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน(นักเรียน 9 คน)

นักเรียน คนที่	คะแนนระหว่าง(ชุดที่)			รวม (30คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20คะแนน)
	1(10คะแนน)	2(10คะแนน)	3(10คะแนน)		
1	7	8	8	23	16
2	8	9	9	26	18
3	9	8	8	25	17
4	7	7	8	22	16
5	8	9	9	26	18
6	6	8	8	22	20
7	10	9	10	29	19
8	8	7	9	24	16
9	9	8	9	26	18
$\bar{x}$				24.78	17.56
ร้อยละ				82.60	87.80

ตาราง 35 แสดงผลคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน(นักเรียน 30 คน)

นักเรียน คนที่	คะแนนระหว่าง(ชุดที่)			รวม (30คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20คะแนน)
	1(10คะแนน)	2(10คะแนน)	3(10คะแนน)		
1	9	7	8	24	16
2	9	9	8	26	18
3	8	8	7	23	19
4	7	8	8	23	18
5	8	7	9	24	17
6	9	9	9	27	16
7	8	9	8	25	16
8	8	7	8	23	18
9	8	8	7	23	17
10	9	8	8	25	16
11	8	8	9	25	19
12	8	7	8	23	18
13	9	8	7	24	16
14	8	8	9	25	17
15	9	7	8	24	18
16	9	9	8	26	16
17	7	7	9	23	16
18	9	8	8	25	17
19	8	9	7	24	19
20	8	7	9	24	18
21	9	9	8	26	17
22	7	9	9	25	18
23	9	8	8	25	19
24	8	9	8	25	17
25	9	7	8	24	18
26	7	9	8	24	17
27	7	8	9	24	18
28	10	9	9	28	19
29	10	8	9	27	17
30	9	9	8	26	18
$\bar{x}$				24.67	17.43
ร้อยละ				82.23	87.15

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม

นิทานเสริมสร้างสุขนิสัย

ที่	คะแนนก่อนเรียน (20คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20คะแนน)	คะแนนผลต่าง
1	12	16	4
2	11	18	7
3	15	19	4
4	13	18	5
5	14	17	3
6	15	16	1
7	12	16	4
8	15	18	3
9	16	17	1
10	13	16	3
11	14	19	5
12	12	18	6
13	15	16	1
14	14	17	3
15	15	18	3
16	11	16	5
17	13	16	3
18	14	17	3
19	10	19	9
20	13	18	5
21	14	17	3
22	11	18	7
23	12	19	7
24	15	17	2
25	16	18	2
26	12	17	5
27	14	18	4
28	13	19	6
29	15	17	2
30	14	18	4

ตาราง 37 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทาน
เพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย กับเกณฑ์ร้อยละ 80

นักเรียนคนที่	คะแนนหลังเรียน (20คะแนน)
1	16
2	18
3	19
4	18
5	17
6	16
7	16
8	18
9	17
10	16
11	19
12	18
13	16
14	17
15	18
16	16
17	16
18	17
19	19
20	18
21	17
22	18
23	19
24	17
25	18
26	17
27	18
28	19
29	17
30	18

ตาราง 38 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุนทรีย์

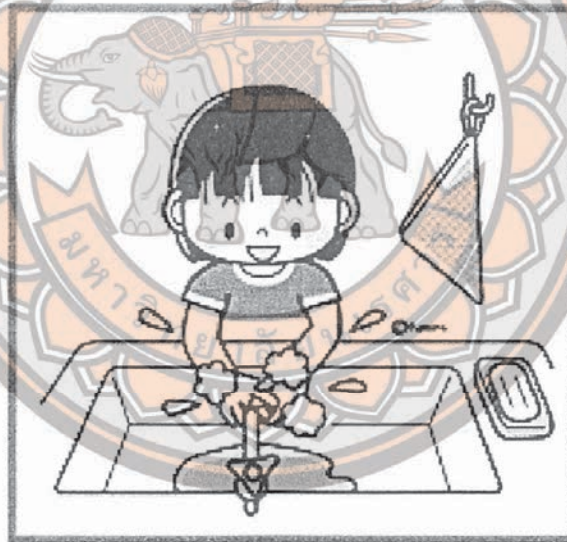
นักเรียน คนที่	ระดับความพึงพอใจ(ข้อที่)						
	1	2	3	4	5	6	7
1	3	3	4	5	4	4	5
2	2	2	4	4	5	4	5
3	2	4	3	4	4	4	4
4	3	5	3	5	4	5	4
5	4	3	3	5	5	5	4
6	3	2	4	5	5	5	5
7	2	4	4	4	4	4	4
8	3	2	3	5	5	4	4
9	4	3	4	5	4	5	5
10	3	5	4	5	4	5	4
11	3	2	3	4	5	4	5
12	4	3	4	5	5	4	4
13	4	4	4	4	5	5	5
14	3	2	3	4	4	5	4
15	3	3	3	5	5	5	5
16	4	3	3	5	5	4	5
17	2	5	4	4	4	4	5
18	3	3	4	5	5	4	4
19	3	2	3	5	5	5	4
20	2	4	4	4	5	4	5
21	3	3	3	4	4	5	4
22	3	4	4	5	4	4	5
23	4	4	3	5	4	5	4
24	3	3	3	5	5	4	5
25	2	3	3	5	4	5	5
26	3	3	4	4	5	4	5
27	2	4	4	4	5	5	4
28	3	3	3	5	5	4	5
29	2	3	3	5	4	5	4
30	3	4	4	5	5	4	5
$\bar{x}$	2.93	3.27	3.50	4.63	4.57	4.47	4.53
ความพึงพอใจ	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด

ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ชุดที่ 1 เรื่อง การล้างมือ

โดย

นางสาวศุภิสรา วัฒนศิริ

โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำนำ

ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยชุดที่ 1 การล้างมือ นี้ได้จัดทำเพื่อให้ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้มีสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก และเพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขนิสัยที่ดี ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เน้นให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาการไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ชุดการสอนนี้เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง และเกิดความเข้าใจโดยต้องแท้จากสื่อและกิจกรรมที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมนี้

การสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยในครั้งนี้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องด้วยได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาและสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญได้แก่ นางสาวบุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร นางสาวเกตุเดือน แก้วแท้ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร ดร.เบญจนารถ อมรประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านลำนะโกรก และผศ.ดร. เอื้อมพร หลินเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ทางผู้จัดทำจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยชุดที่ 1 การล้างมือชุดนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เกี่ยวกับตัวเด็กสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

ศุภิสรา วัฒนศิริ

คู่มือครู

ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย ชุดที่ 1 การล้างมือ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยชุดที่ 1 การล้างมือ
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

2. เพื่อใช้ชุดกิจกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญในรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม

ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม

1. บทเรียน จัดเป็นกิจกรรม 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 การล้างมือ

ประกอบด้วย

คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียน

บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการจัด

ประสบการณ์ นิทานเรื่อง "จะจำปวดท้อง"

บัตรความรู้ แบบทดสอบหลังเรียน บัตรเฉลย

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 2 การทานอาหารที่มีประโยชน์ ประกอบด้วย

คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียน

บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการจัด

ประสบการณ์ นิทานเรื่อง "หนูไม่อายกินผัก"

บัตรความรู้ แบบทดสอบหลังเรียน บัตรเฉลย

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 3 การแปรงฟัน ประกอบด้วย

คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียน

บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการจัด

ประสบการณ์

นิทานเรื่อง “หนูนิดไม่อยากแปรงฟัน” บัตรความรู้
แบบทดสอบหลังเรียน บัตรเฉลยแบบทดสอบ
หลังเรียน

2.แบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม

3.บัตรความรู้ และบัตรภาพเกมจับคู่การล้างมือ

คำชี้แจงสำหรับครู

- 1.เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม
- 2.จัดชั้นเรียนและวางสื่อการสอนตามข้อเสนอนี้
- 3.ศึกษาเนื้อหาที่จะสอนให้ละเอียดและชุดการสอนให้รอบคอบ
- 4.เตรียมแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรม แบบฝึกหลังเรียนสำหรับนักเรียนทุกคน
- 5.ชี้แจงให้นักเรียนรับบทบาทในการใช้ชุดการสอน
- 6.การสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน
 - ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
 - ขั้นทำกิจกรรม
 - ขั้นสรุปการเรียนรู้

7.ขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องดูแลการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใดมีปัญหา ครูควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือจนปัญหานั้นคลี่คลาย

8.การสรุปบทเรียนควรจัดเป็นกิจกรรมกลุ่ม หลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหาทุกกิจกรรมแล้ว ครูเก็บคำตอบแบบฝึกหัดหลังเรียนของนักเรียน และสังเกตความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของนักเรียน

สิ่งที่ครูต้องเตรียม

- 1.ตรวจชุดการสอนให้ครบถ้วนทุกกิจกรรม
- 2.สื่อการสอนชี้นำเข้าสู่บทเรียน

3.แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนสำหรับนักเรียนทุกคน

4.แบบสังเกตผู้เรียน

บทบาทของนักเรียน

- 1.ให้นักเรียนศึกษาบัตรความรู้และปฏิบัติตามคำสั่งที่ละขั้นตอนจากการชี้แจงของครูอย่างเคร่งครัด
- 2.นักเรียนควรตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง ไม่รบกวนผู้อื่นและไม่ชักชวนผู้อื่นให้ออกนอกเรื่อง
- 3.เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมพร้อมทั้งส่งคืนให้ครูภายในเวลาที่กำหนด

การประเมินผล

- 1.ประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 2.ประเมินจากผลการปฏิบัติกิจกรรม
- 3.สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมแบบกลุ่ม
- 4.ประเมินจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วย ตัวเรา
วันเรียนที่ ที่.....เดือน.....พ.ศ.

จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
	สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ			
1.2.2 ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง 8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม 9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ 12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	1.การล้างมือ 2.วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี 3.การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น 4.การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว	1. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน 2.การฟังนิทาน เรื่องราวเหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย 3. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน 4.การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ 5.การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน 6.การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 1.เด็กทำแบบทดสอบก่อนเรียน 2.เด็กร้องเพลง "ล้างมือ" (ดูในภาคผนวก) 3.เด็กอาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการล้างมือ 4. เด็กฟังนิทานเรื่อง "จ๊ะจ๋าปวดท้อง" (ดูในภาคผนวก)แล้วใช้คำถามดังนี้ - ทำไมจ๊ะจ๋าถึงปวดท้อง - หากเด็กๆ ไม่อยากปวดท้องแบบจ๊ะจ๋าควรทำอย่างไร 5. เด็กและครูสรุปเนื้อเรื่องจากนิทานและใช้สื่ออุปกรณ์การล้างมือของจริง 6.ครูสาธิตการล้างมือ 7 ขั้นตอนและให้เด็กทำตาม 7.เด็กร้องเพลง "ล้างมือ" พร้อมแสดงท่าทางประกอบ 8. เด็กๆ เล่นเกม "จับคู่ภาพเหมือนการล้างมือ" 9.เด็กทำแบบทดสอบหลังเรียน 10.ให้เด็กเก็บสื่อ วัสดุอุปกรณ์ส่งคืนครูให้เรียบร้อย	1.ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัยชุดที่ 1 2. เพลงล้างมือ 3. นิทาน "จ๊ะจ๋าปวดท้อง" 4.บัตรความรู้ "การล้างมือ" 5.เกมจับคู่ภาพเหมือนการล้างมือ 6.อุปกรณ์ในการล้างมือ	สังเกต 1.การล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม 2.การเข้าร่วมกิจกรรม 3.การสนทนาโต้ตอบ

ภาคผนวก

เพลง ล้างมือ

ก่อนกินอาหาร เราต้องล้างมือ
 เล่นมาเป็นประจำ ก็ต้องล้างมือ
 กลับจากห้องน้ำ เราต้องล้างมือ
 ล้างมือ ล้างมือ ล้างมือ ให้สะอาดเอ๋ย

ทุกวันจะจำชอบไปเล่นสนุกกับเพื่อนที่สนามเด็กเล่นจะจำชอบวิ่งเล่นกับเพื่อนมากวันหนึ่งจะจำเล่นก่อกองทรายอย่างสนุกสนานจนมือของจะจำเลอะเทอะไปหมดจะจำกลับบ้านด้วยมือที่เลอะเทอะคุณแม่บอกกับจะจำว่าเวลากลับมาจากเล่นข้างนอกต้องล้างมือก่อนหยิบอาหารหรือขนมทานแต่หลายครั้งที่จะจำขี้เกียจล้างมือก่อนหยิบขนมหรืออาหารทานนอกจากนี้คุณแม่ยังคอยเตือนจะจำอยู่ทุกครั้งว่าหลังจากเข้าห้องน้ำแล้วก็ต้องล้างมือให้สะอาดการล้างมือจะช่วยป้องกันเราจากเชื้อโรคต่างๆแต่จะจำไม่ได้สนใจในสิ่งที่คุณแม่เตือนอยู่เสมอ

วันหนึ่งจะจำกลับบ้านจากโรงเรียนแล้วไปเล่นกับเพื่อนโดยวันนี้จะจำเล่นก่อกองทรายที่ป่อทรายจะจำใช้มือขุดทรายก่อกองทรายอย่างสนุกสนานเมื่อเล่นเสร็จมือของจะจำก็ดำสกปรกไปหมดเมื่อเล่นกับเพื่อนเสร็จจะจำก็กลับบ้านจะจำเห็นคุณแม่ทำอาหารเย็นอยู่จะจำได้กลิ่นมันฝรั่งทอดหอมโชยออกมาจะจำมองไปที่โต๊ะเห็นมันฝรั่งทอดวางอยู่ดูน่าทานจะจำนำมือหยิบมันฝรั่งทอดมาทานอย่างเผลออร่อยคุณแม่เดินออกมาจากครัวเห็นเข้าพอดีจึงบอกจะจำว่า "จะจำหนูยังไม่ได้ล้างมือเลยนะจะไปล้างมือก่อนมือเลอะเทอะแบบนี้มาหยิบอาหารทานไม่ดีเลยนะคะ" วันต่อมาจะจำรู้สึกปวดท้องอยากเข้าห้องน้ำมากจะจำเข้าห้องน้ำอยู่หลายรอบจนต้องไปหาคุณแม่ "คุณแม่ขาจะจำท้องเสียคะ ปวดท้องมากเลยคะ" คุณแม่ตกใจรีบมาดูจะจำจะจำร้องไห้แล้วก็อาเจียนออกมาพอคุณแม่จับตัวจะจำคุณแม่ก็ตกใจร้องว่า "อ๊วย จะจำตัวร้อนนะลูกปล่อยไว้ไม่ดีแน่ ไปโรงพยาบาลกันดีกว่าคะ" แล้วคุณแม่ก็พาจะจำไปหาคุณหมอทันทีเมื่อคุณหมอตตรวจอาการจะจำเสร็จคุณหมอก็บอกว่า

"จะจำติดเชื้อในระบบทางเดินอาหารครับ อาจทานอาหารหรือสิ่งสกปรกเข้าไป" คุณแม่จึงบอกคุณหมอว่า "เมื่อวานจะจำไปเล่นมาคะแล้วจะจำมาหยิบอาหารทานโดยที่ยังไม่ได้ล้างมือคะ" คุณหมอให้จะจำนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลโดยมีคุณแม่มานอนเฝ้าจะจำที่โรงพยาบาลคุณแม่บอกว่า "คราวนี้จะจำจะไม่ยอมล้างมืออีกไหมคะ เมื่อเชื้อโรคติดมือเราเข้าสู่ร่างกายทำให้เราป่วยนะคะ" หลังจากที่จะจำออกจากโรงพยาบาลทุกวันเมื่อเล่นกับเพื่อนเสร็จจะจำจะไม่ล้างมือก่อนจะหยิบอาหารหรือขนมกินเพราะจะจำไม่อยากกลับไปนอนที่โรงพยาบาลอีกแล้ว

บันทึกหลังกิจกรรม

.....

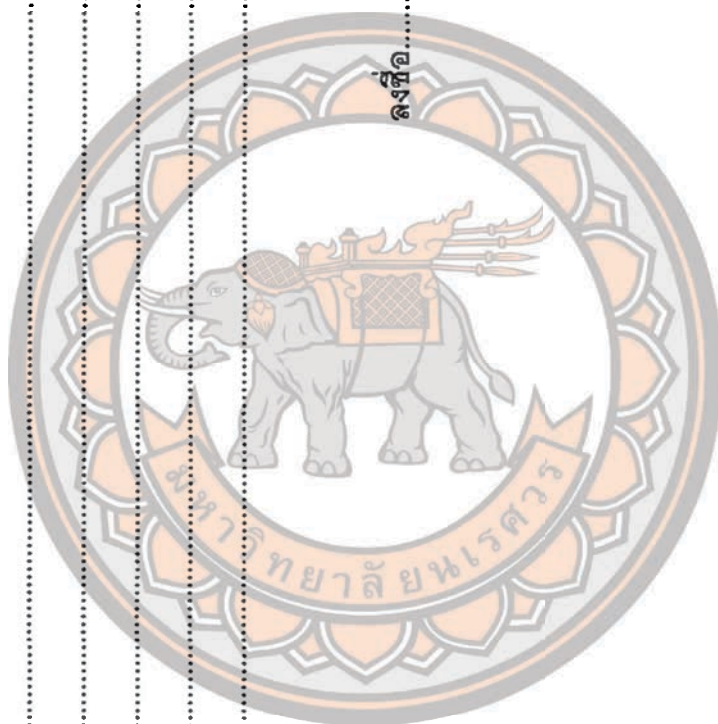
.....

.....

.....

.....

.....

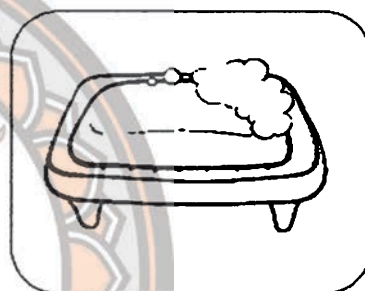

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำสั่ง ข้อที่ 1-4 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

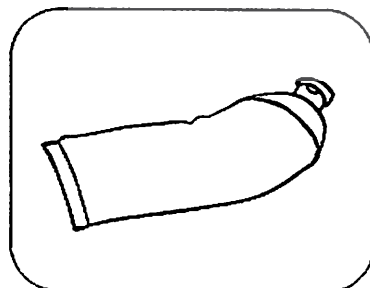
1.

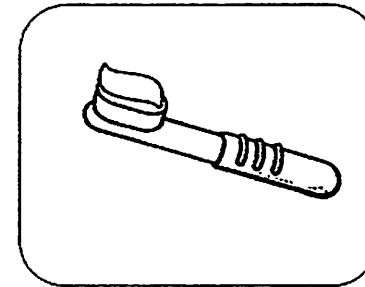
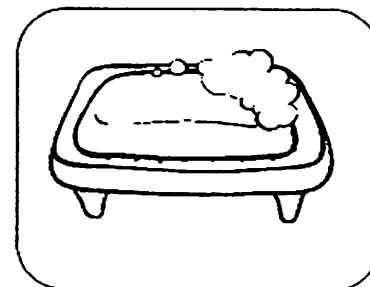
2.

3.

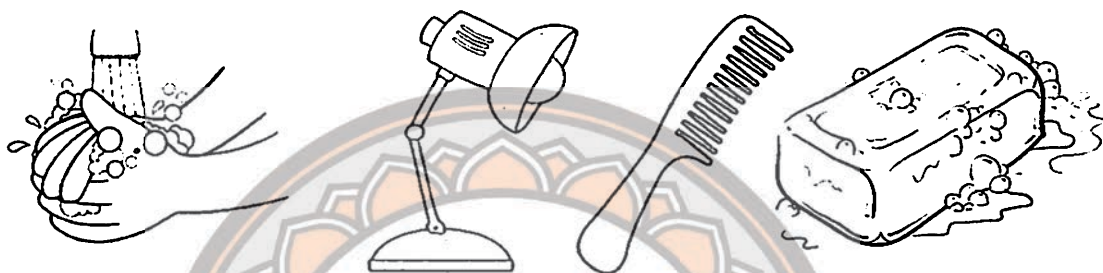

4.

ข้อที่ 5 – 8 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนด

5.

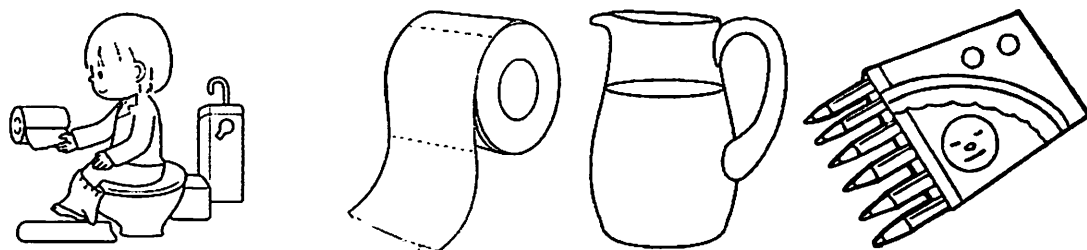
6.

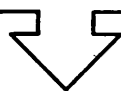
7.

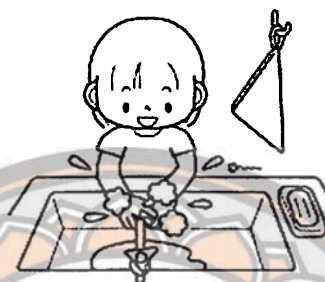
8.

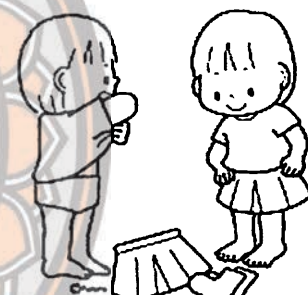
ข้อที่ 9 -10 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่ต่างจากภาพอื่น

9.

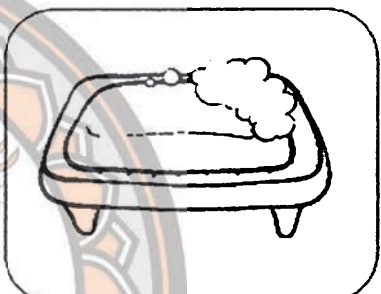

10.

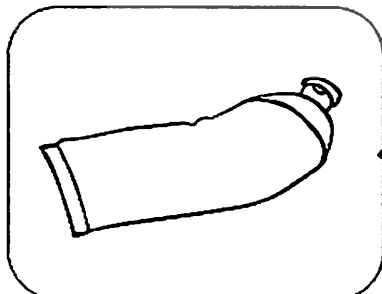

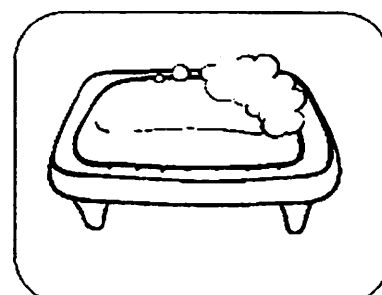
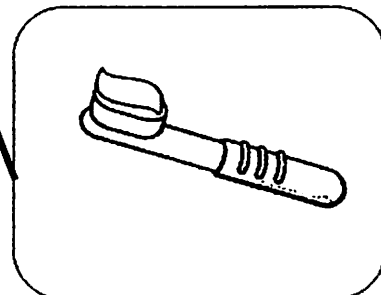
บัตรเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

คำสั่ง ข้อที่ 1-4 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

1.

2.

3.

4.

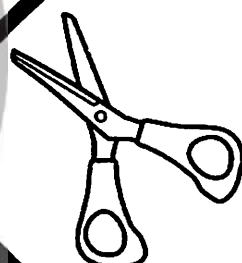
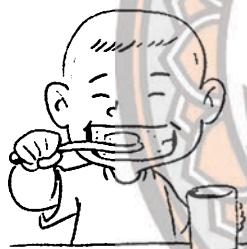
The diagram shows a matching exercise with four numbered items on the left and four corresponding items on the right. Lines connect the items as follows: 1 to 3, 2 to 4, 3 to 1, and 4 to 2, forming a cycle.

ข้อที่ 5 – 8 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนด

5.

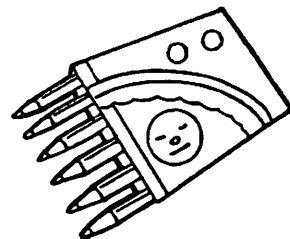
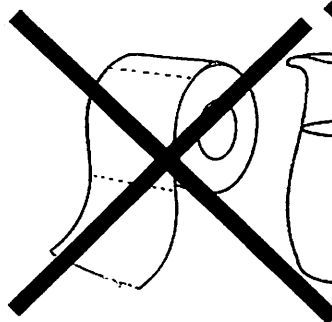
6.

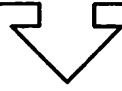
7.

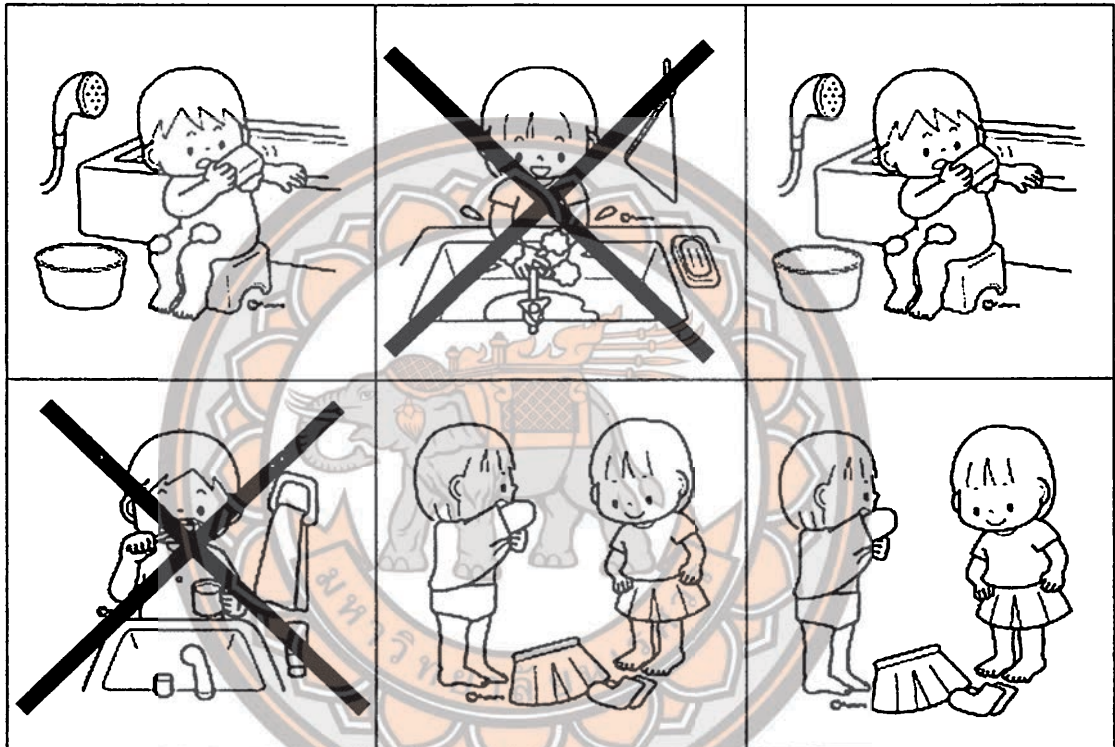
8.

ข้อที่ 9 -10 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่ต่างจากภาพอื่น

9.

10.

บัตรคำสั่ง ชุดกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่มศึกษาบัตรคำสั่งนี้จาก

คำแนะนำของครูผู้สอนและปฏิบัติตาม ใช้เวลา 40 นาที

1.ให้สมาชิกในกลุ่มนั่งประจำกลุ่มตามจุดการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมที่ครูได้กำหนดไว้

2.ให้ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดในทุกขั้นตอน

3.ศึกษาบัตรความรู้จากการแนะนำของครูผู้สอนแล้วศึกษด้วยตนเองในแต่ละกลุ่มโดยละเอียด

4.ฝึกกิจกรรมการจับคู่ภาพเหมือนการล้างมือและร่วมแข่งขันเกมจับคู่ภาพเหมือนการล้างมือตามกำหนด จากที่ละ 1 ภาพ 2 ภาพ และ 3 ภาพจนครบถ้วนถูกต้อง

5.ให้ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยจับคู่ภาพเหมือนการล้างมือที่ถูกต้อง

6.ให้ทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการเรียนรู้หลังเรียนเป็นรายบุคคล

บัตรความรู้ เรื่องการล้างมือ

“ล้างมืออย่างไร ให้สะอาด”

ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ 7 ขั้นตอน

ทุกขั้นตอนทำ 5 ครั้ง สลับกันทั้ง 2 ข้าง อย่างน้อย 10 วินาที

4. หลังนิ้วมือถูฝ่ามือ
ล้างมือบ่อยครั้ง หยุดยังเชือก

หลังไอ จาม หรือสั่งน้ำมูก
หลังการขับถ่าย

- ก่อนและหลังการเตรียมหรือปรุงอาหาร
- ก่อนรับประทานอาหาร
- ก่อนและหลังการสัมผัสผู้ป่วย
- หลังการสัมผัสสัตว์ทุกชนิด

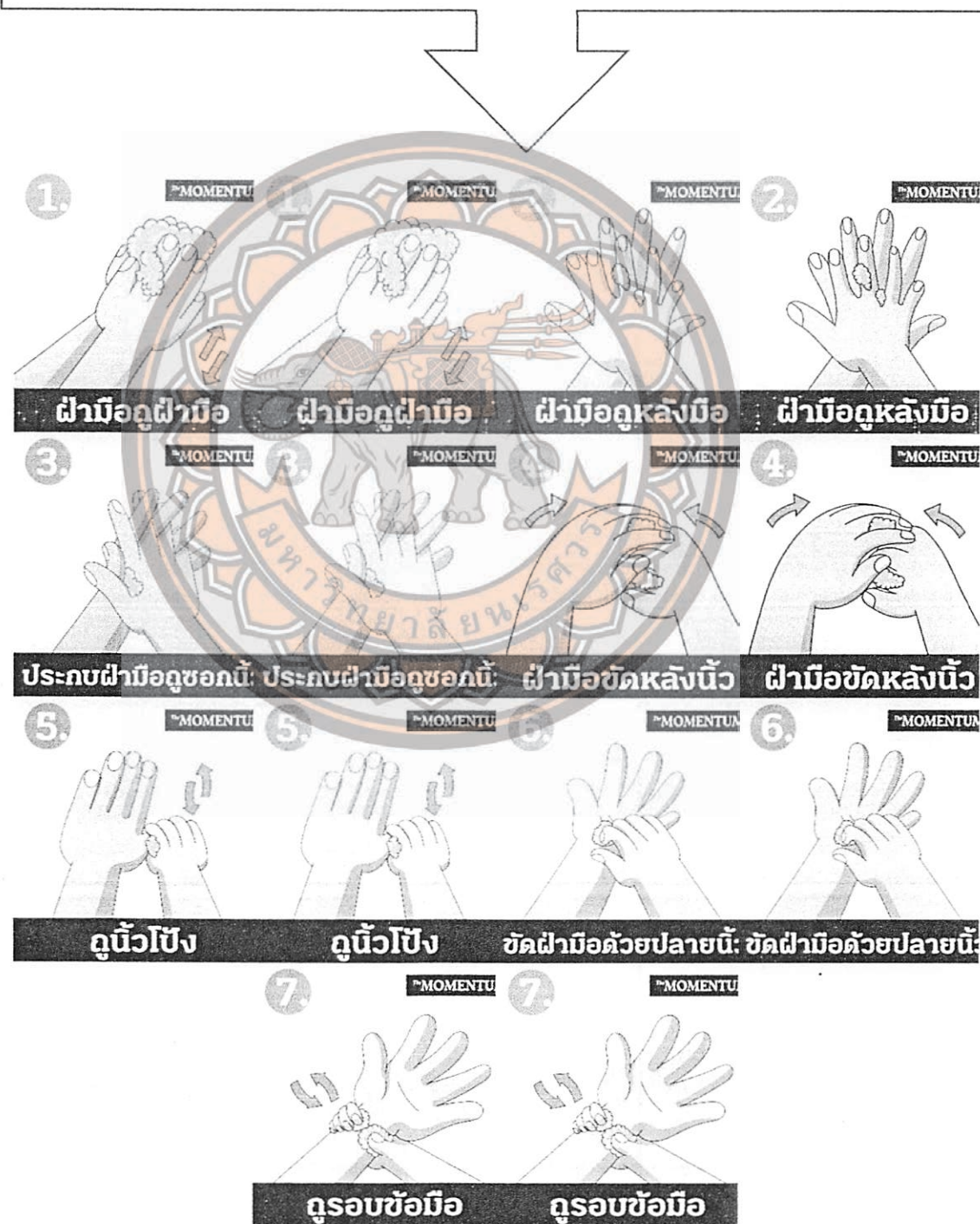
บัตรกิจกรรม

เกม “จับคู่ภาพเหมือนการล้างมือ”

เคลือบัตริยกรรม

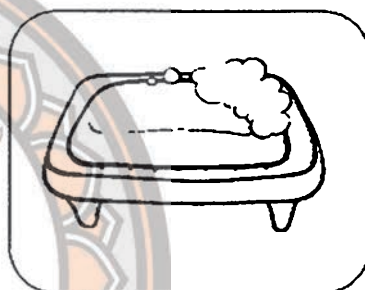
เกม “จับคู่ภาพเหมือนการล้างมือ”

แบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง ข้อที่ 1-4 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

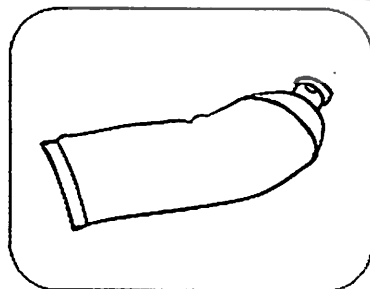
1.

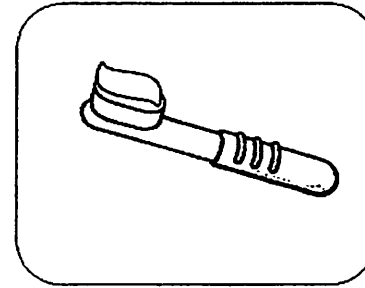
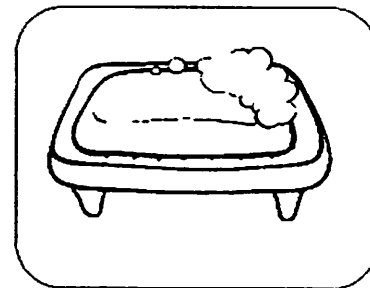
2.

3.

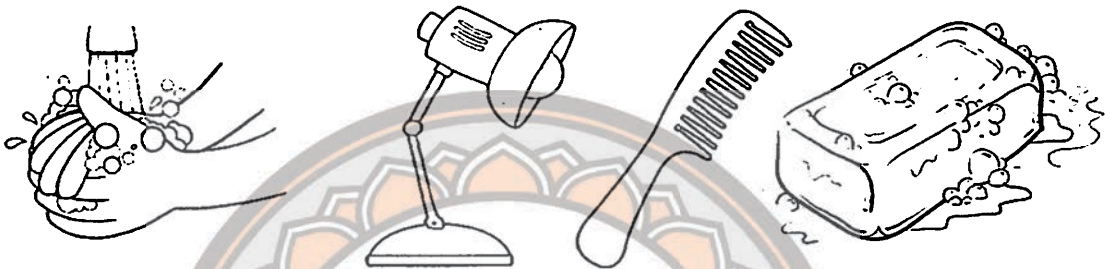

4.

ข้อที่ 5 – 8 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนด

5.

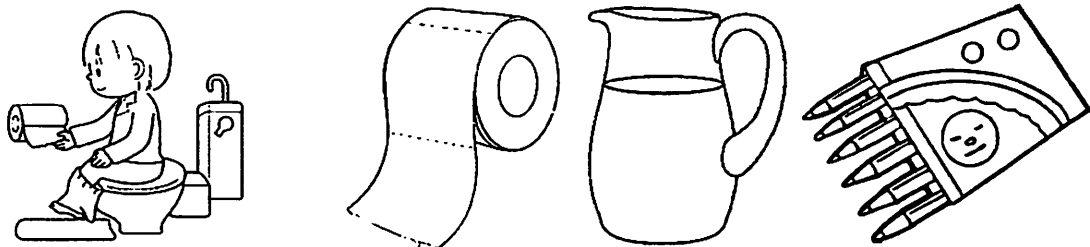
6.

7.

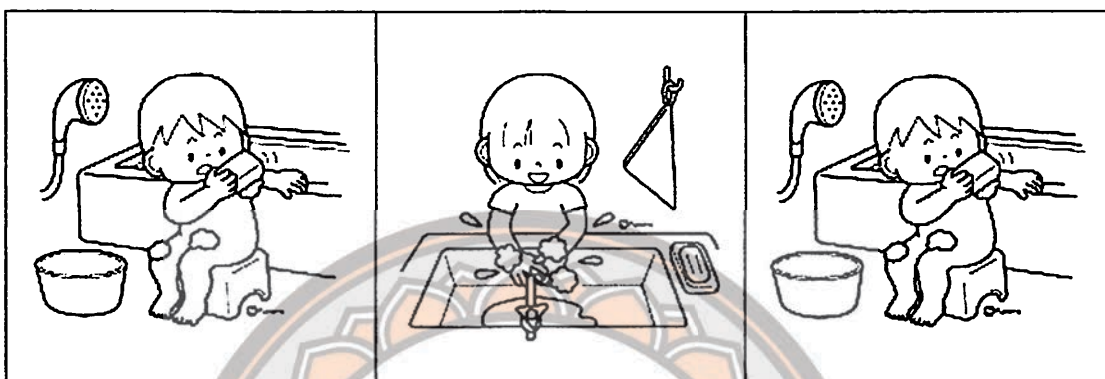
8.

ข้อที่ 9 -10 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่ต่างจากภาพอื่น

9.

10.

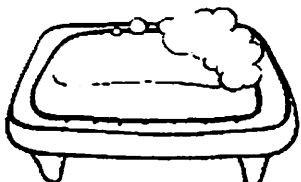
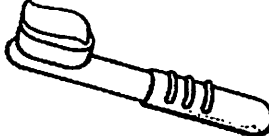
บัตรเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง ข้อที่1-4 ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

1.

2.

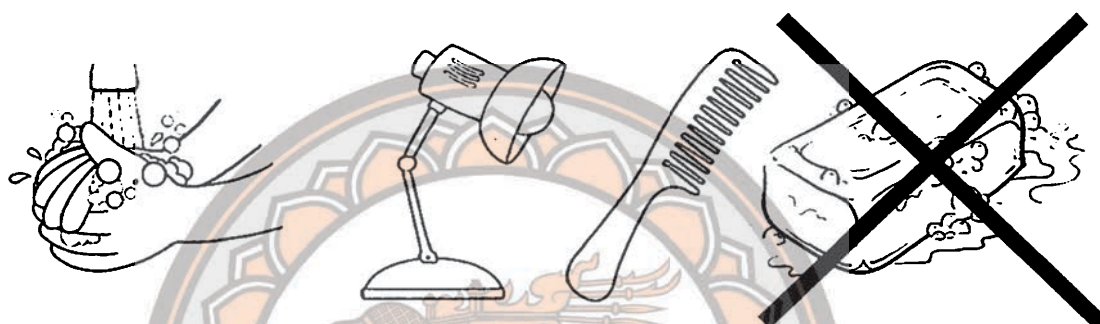
3.

4.

The diagram shows a matching exercise with four numbered items on the left and four corresponding items on the right. Lines connect the items as follows: 1 to 3, 2 to 4, 3 to 1, and 4 to 2, forming a cycle.

ข้อที่ 5 – 8 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่กำหนด

5.

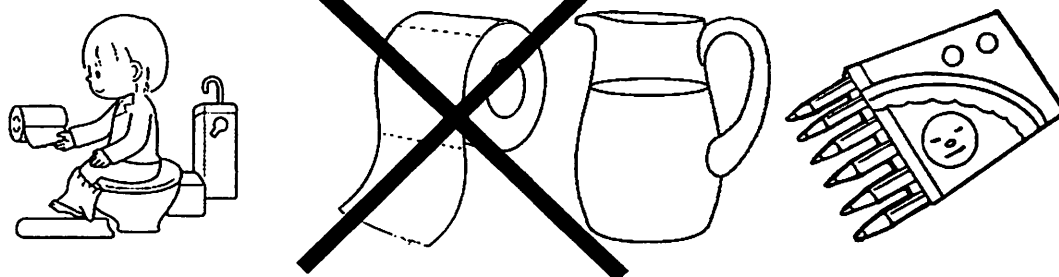
6.

7.

8.

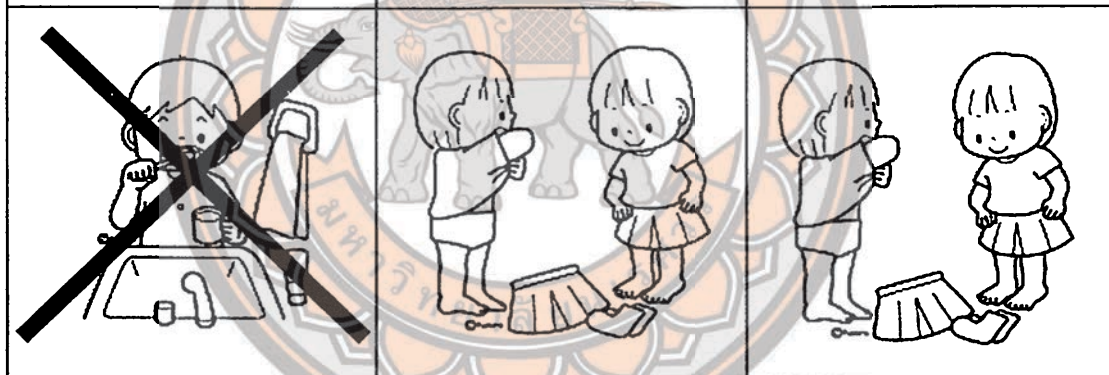
ข้อที่ 9 -10 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย×ทับภาพที่ต่างจากภาพอื่น

9.

10.

แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

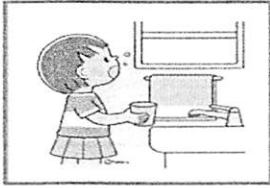
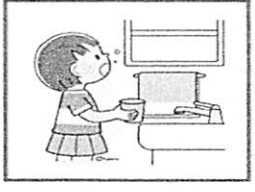
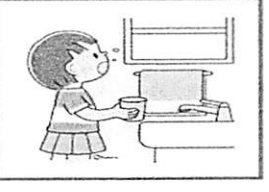
ชุดที่ 1 การจับคู่ภาพที่เหมือนกัน
คำสั่ง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

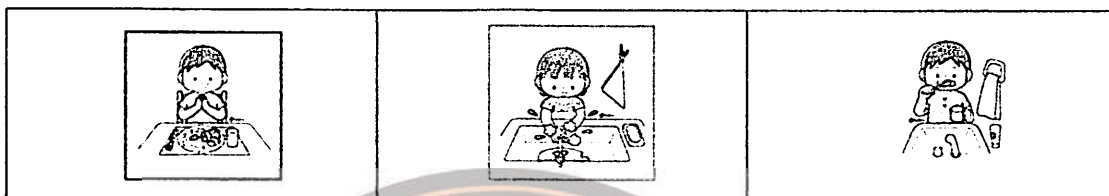
แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ชุดที่ 2 การสำรวจและอธิบายความเหมือน

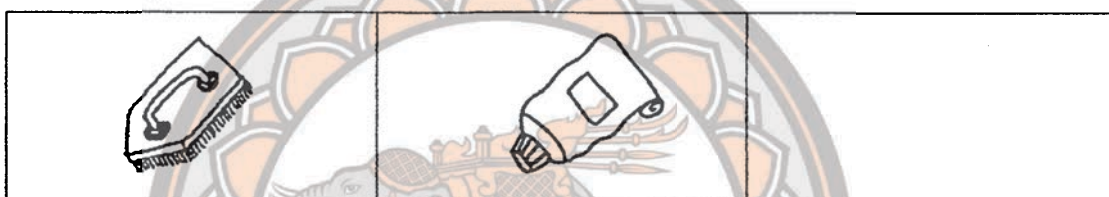
คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับภาพที่แตกต่างจากภาพอื่น

8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

แบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
 ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
 ชุดที่ 3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของและสถานที่จริง
 คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับรูปภาพที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง
 15. หลังจากเล่นของเล่นกับเพื่อนเสร็จเด็กๆควรทำอะไร

16. อุปกรณ์ชนิดใดใช้สำหรับล้างมือ

17. อาหารประเภทใดที่ท่านแล้วทำให้ร่างกายเจริญเติบโต

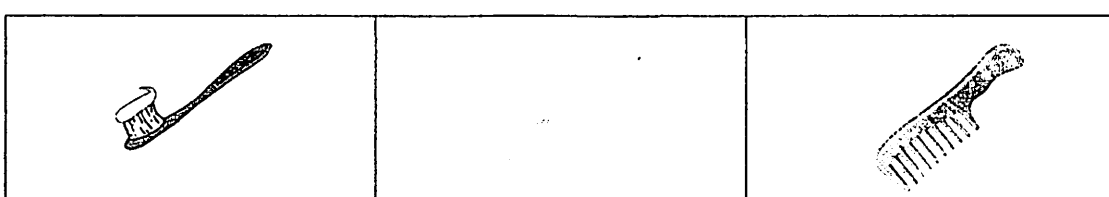
18. อาหารชนิดใดกินแล้วทำให้ฟันผุ

19. หลังจากทานอาหารเด็กๆควรทำอะไร

20. เราใช้สิ่งใดในการแปรงฟัน

เฉลยแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

ชุดที่ 1 การจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

คำสั่ง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกัน

1.

2.

3.

4.

5.

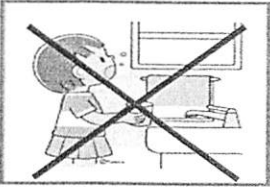
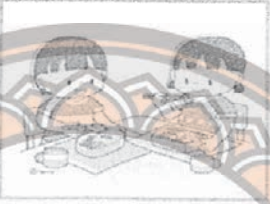
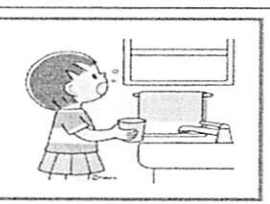
6.

7.

เฉลยแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

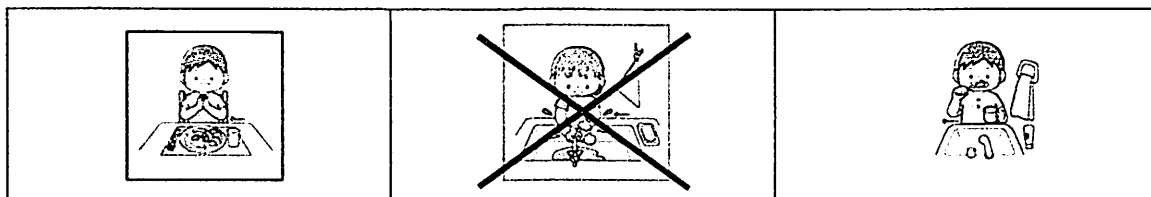
ชุดที่ 2 การสำรวจและอธิบายความเหมือน

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับภาพที่แตกต่างจากภาพอื่น

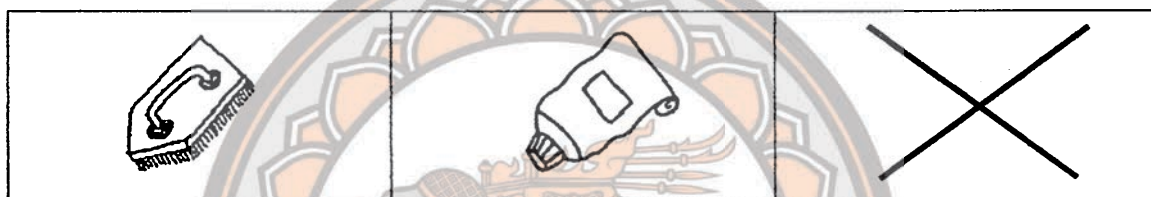
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

เฉลยแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดกิจกรรมนิทานเพื่อเสริมสร้างสุขนิสัย สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
ชุดที่ 3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของและสถานที่จริง
คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับรูปภาพที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

15. หลังจากเล่นของเล่นกับเพื่อนเสร็จเด็กๆควรทำอะไร

16. อุปกรณ์ชนิดใดใช้สำหรับล้างมือ

17. อาหารประเภทใดที่ทานแล้วทำให้ร่างกายเจริญเติบโต

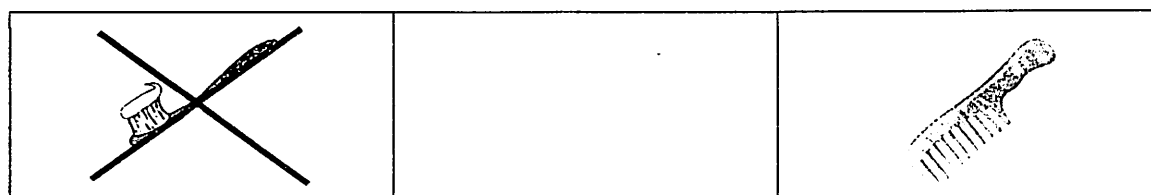
18. อาหารชนิดใดกินแล้วทำให้ฟันผุ

19. หลังจากทานอาหารเด็กๆควรทำอะไร

20. เราใช้สิ่งใดในการแปรงฟัน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนิทานเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย
สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

คำชี้แจง

หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมสร้างสุขนิสัยเด็กปฐมวัย แล้วให้นักเรียนพิจารณา โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง “ระดับความพึงพอใจ” ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านปัจจัยนำเข้า						
1.	จำนวนชุดกิจกรรมมีความเพียงพอ					
2.	นักเรียนเข้าใจวิธีการใช้จากการแนะนำของครู					
ด้านกระบวนการ						
3.	นักเรียนเข้าใจเนื้อหากิจกรรมได้ง่ายขึ้น					
4.	นักเรียนชอบกิจกรรมในชุดการสอนนี้					
5.	นักเรียนชอบสื่อการสอนในรูปแบบนี้					
ด้านผลผลิต						
6.	นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดการสอนที่ครูนำมาใช้					
7.	นักเรียนสามารถบอกวิธีการที่ทำให้เกิดสุขนิสัยได้					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/....

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ - สกุล ศุภิสรา วัฒนศิริ
วัน เดือน ปี เกิด 5 สิงหาคม 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน 152 / 21 หมู่ที่ 6 ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร 62000
ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร 62000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ครู คศ.1
ประสบการณ์ทำงาน
พ.ศ.2556 - 2558 โรงเรียนบ้านโพธิ์สวัสดิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ.2558 - ปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา
พ.ศ.2555 คบ. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร